

Załącznik
do uchwały nr CDXVII/7254/2022
Zarządu Województwa Lubelskiego
z dnia 13 grudnia 2022 r.

**RAPORT MONITORINGOWY 2022
REGIONALNEJ STRATEGII INNOWACJI
WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO DO 2030 ROKU**

Lublin 2022

Lubelskie
Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego

OPRACOWANIE I KOORDYNOWANIE PRAC

Lubelskie Centrum Badań nad Innowacyjnością

Departament Gospodarki i Wspierania Przedsiębiorczości

Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie

Damian Malec, Mariusz Bobel, Sławomir Sołtys, Patrycja Chruściel, Mariola Grzegorzczak,
Agnieszka Sudoł-Kwaśniak, Paweł Koziej

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
FUNDAMENT PIERWSZY	8
FUNDAMENT DRUGI.....	23
CZĘŚĆ SPRAWOZDAWCZA	31
PODSUMOWANIE.....	35

WSTĘP

Monitorowanie jest jednym z podstawowych procesów w realizacji każdej strategii, w tym także *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego do 2030 roku* (RSI WL 2030). Jego główną funkcją jest pozyskiwanie, analizowanie i synteza danych, które dostarczają informacji na temat bieżących postępów w zakresie wdrażania jej celów. Monitorowanie pełni tym samym zarówno rolę diagnostyczną, mobilizacyjną, korygującą, jak i promocyjną.

System monitoringu Regionalnej Strategii Innowacji winien być znaczącym elementem systemu innowacji, pełniącym rolę wspomagającą w budowaniu programów wsparcia i wyboru projektów, umożliwiającym świadome podejmowanie decyzji w tym zakresie oraz zwiększającym efektywność wydatkowania pieniędzy publicznych. Ponadto powinien realizować zadania umożliwiające: powiązanie z polityką regionalną, osiąganie skuteczności zasilania systemu danymi, skuteczności samej struktury systemu, a także skuteczności w osiąganiu efektów. System powinien zapewniać również partnerstwo, przejrzystość oraz niezbędne informacje dla wszystkich interesariuszy. Dodatkowo, niezbędna do odpowiedniego funkcjonowania jest możliwość rozwoju systemu, a także trwałość struktury.

Zgodnie z założeniami zawartymi w RSI WL 2030 system monitorowania opiera się na systemowej obserwacji i analizie danych pozyskiwanych w ramach trzech jego fundamentów. W zakresie fundamentu pierwszego i drugiego sformułowane wskaźniki monitoringu mają charakter ilościowy. Ich pomiar polegać będzie na ocenie bieżących wartości poszczególnych wskaźników (w danym roku realizacji) w relacji do ich wartości bazowych oraz docelowych. Takie podejście daje możliwość określenia dynamiki zmian poszczególnych wskaźników oraz stopnia realizacji ich docelowych poziomów, a tym samym stopnia realizacji założonych celów RSI WL 2030. Z kolei w zakresie fundamentu trzeciego pierwotnie założono, że pozyskiwane dane będą pochodziły z badań jakościowych, przewidzianych w ramach następujących narzędzi: SmartLab, Pilot technologiczny, Obserwatorium oraz Forum innowacji. Ich efektem będzie bieżący (w cyklach rocznych) monitoring procesów i zjawisk jakościowych, trudnych do uchwycenia jedynie wskaźnikami ilościowymi. Istotnym elementem tego fundamentu będą również wskaźniki określone w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (FEL 2021-2027).

Dane ilościowe w ramach monitoringu RSI WL 2030 pozyskiwane będą przede wszystkim ze statystyki publicznej m.in. z ogólnodostępnych danych Głównego Urzędu Statystycznego (w szczególności z Banku Danych Lokalnych oraz ewentualnie indywidualnie zakupionych danych), z Izby Administracji Skarbowej (zakup danych dot. wielkości obrotów handlu zagranicznego), a także pozyskiwane będą z wykorzystaniem narzędzia SmartRadar nadzorowanego przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii oraz w zależności od potrzeb z Instytucji Zarządzającej RPO WL.

W RSI WL 2030 wskazano główne założenia, listę wskaźników, harmonogram opracowania raportów monitoringowych oraz prowadzenia badań ewaluacyjnych. Ponadto dokument RSI WL 2030 w swojej treści wskazuje, że system monitoringu zostanie doprecyzowany w odrębnym dokumencie *System monitoringu RSI WL 2030*, który będzie zawierał dodatkowo informacje na temat wartości bazowych i docelowych wskaźników, źródeł pochodzenia danych oraz sposobu pozyskania informacji. Powstanie on w terminie późniejszym przede wszystkim

ze względu na długotrwały proces negocjacyjny z Komisją Europejską (KE), którego konsekwencje będą miały znaczący wpływ na decyzje w zakresie ostatecznego kierunku i wdrażania polityki innowacyjnej w regionie.

Kluczowy w chwili obecnej (stan na dzień 30 listopada 2022) jest również fakt, że nie został określony system finansowania prowadzenia procesu przedsiębiorczego odkrywania w regionie (PPO), który pierwotnie zaplanowany został i szczegółowo opisany w projekcie systemowym pt. *Regionalne Laboratorium Innowacji* w ramach realizacji celu szczegółowego 1.4. FEL 2021-2027. W wyniku procesu negocjacyjnego i stanowiska Komisji Europejskiej wyrażającego brak możliwości finansowania projektów wspierających rozwój potencjału regionu poprzez prowadzenie PPO w ramach celu szczegółowego 1(iv), Województwo Lubelskie zmuszone było zrezygnować z realizacji tego projektu. Finansowanie w CS 1(iv) ograniczone zostało do wspierania nowych kompetencji i umiejętności pracowników MŚP oraz jednostek badawczych, jak również ośrodków innowacji i inkubatorów przedsiębiorczości w obszarach inteligentnych specjalizacji oraz w celu zwiększenia innowacyjności gospodarki. Tym samym brak zgody Komisji Europejskiej na realizację działań w tym zakresie spowodował częściowo zmianę struktury fundamentu trzeciego systemu monitorowania RSI WL 2030, który według pierwotnych założeń miał opierać się na wskaźnikach pozyskiwanych w ramach ww. projektu, a w konsekwencji brak jest ostatecznych rozstrzygnięć w tym względzie.

Niniejszy raport monitoringowy obejmuje dwuletni okres sprawozdawczy, w którym dominowały działania przygotowawcze z zakresu zarządzania RSI WL 2030 oraz działania usprawniające regionalny ekosystem innowacji, wprowadzające propozycje działań zaproponowanych przez eksperta zewnętrznego realizującego badanie pn. *Analiza wyzwań, w tym wąskich gardeł w dyfuzji innowacji województwa lubelskiego*, a także wynikające z dokumentu pn. *Synteza rekomendacji z projektów międzynarodowych dotyczących RIS3, realizowanych przez instytucję zarządzającą RSI województwa lubelskiego w latach 2016-2020*. Szczególne wyzwanie w tym okresie stanowiła reorganizacja procesu przedsiębiorczego odkrywania (PPO), dla którego w RSI WL 2030 zdefiniowano jego nowy model. Dotychczasowy model opisany w RSI WL 2020 oparty był na programach pilotażowych realizowanych w formule inicjatyw parasolowych. W wyniku realizowanego procesu przedsiębiorczego odkrywania przekształcił się on w rozwiązanie systemowe przyjmujące postać Regionalnego Laboratorium Innowacji (RLI). W ramach aktualizacji Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego przeformułowaniu uległ także dotychczasowy system monitoringu i ewaluacji, co było następstwem rekomendacji płynących z realizacji projektów międzynarodowych, czyli zwiększenia wykorzystania danych jakościowych w procesie monitoringu RSI poprzez poszerzenie obszarów tematycznych oraz zwiększenie udziału formuły dyskusyjnej tj. panele ekspertów, warsztaty i dyskusje otwarte. Istotne dla nowego systemu jest również zwiększenie zaangażowania regionalnych interesariuszy poprzez organizację spotkań, forów i paneli dyskusyjnych oraz ich roli w opracowaniu dedykowanych narzędzi, tj. ankiety, aplikacje mobilne, a także ich zaangażowanie w proces monitoringu RSI poprzez Regionalne Obserwatoria wspierające proces rozwoju inteligentnych specjalizacji.

Rozpoczynając prace nad wdrażaniem zaktualizowanej RSI WL 2030 zlecono w 2021 r. badanie ewaluacyjne w ramach ewaluacji ex-ante pn. *Ewaluacja ex-ante systemu wdrażania*

Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego do 2030 roku, które pozwoliło m.in. ocenić założenia systemu monitoringu i ewaluacji zawarte w zaktualizowanej Strategii, ocenić wartości docelowe wskaźników oraz przyjęte metody ich szacowania. Ocenie podlegały założenia określone w Strategii, sformułowane przede wszystkim w oparciu o materiał opracowany przez prof. dr hab. Macieja Zastempowskiego, eksperta ds. monitoringu i ewaluacji zaangażowanego w prace nad aktualizacją RSI WL 2030, pn. *Metodyka i szacunkowe wielkości docelowe zaproponowanych wskaźników monitoringu i ewaluacji RSI WL 2030*. Mając na względzie rekomendacje płynące z badania ewaluacyjnego, zlecono usługę polegającą na opracowaniu *Szczegółowego opisu Systemu monitoringu Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego 2030*, zawierającego informacje na temat wartości bazowych i docelowych wskaźników, źródeł pochodzenia danych oraz sposobu pozyskiwania informacji. Raport autorstwa Pani Moniki Sochaczewskiej *Szczegółowy opis Systemu Monitoringu Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego 2030*, który powstał w ramach ww. usługi pełni znaczącą rolę w prezentacji danych ilościowych. Opracowana w ramach raportu Pani Moniki Sochaczewskiej metodyka i szacunkowe wartości docelowe dla wskaźników monitoringu RSI WL 2030 są zarówno weryfikacją zapisów prof. dr hab. Macieja Zastempowskiego, jak i wypełnieniem rekomendacji wynikających z przeprowadzonego badania ewaluacyjnego. Rozwiązania zaproponowane przez Panią Monikę Sochaczewską pokrywają się z zaleceniami wynikającymi z badania ewaluacyjnego, w tym postulatem weryfikacji katalogu wskaźników RSI WL 2030 i redukcji liczby stosowanych mierników tylko do tych, które są powiązane z celami Strategii lub też przewidzianymi w niej działaniami.

Ostateczny kształt i zakres wskaźników monitorowanych w ramach RSI WL 2030 zostanie określony zgodnie z zapisami RSI WL 2030 w oddzielnym dokumencie, jakim będzie *System monitoringu RSI WL 2030* po doprecyzowaniu systemu wdrażania FEL 2021-2027 oraz przyjęciu rozwiązania (podjęciu decyzji) co do sposobu i zakresu finansowania procesu PPO w regionie.

Niemniej jednak kluczowym dokumentem w procesie monitoringu RSI WL 2030 pozostaje *Raport Monitoringowy* przygotowywany w cyklu rocznym, rozpoczynając od niniejszego raportu, który został wykonany zgodnie z harmonogramem RSI WL 2030. Kluczowe założenie jakie przyjęto dla części wskaźnikowej obejmującej wszystkie trzy fundamenty systemu monitoringu RSI WL 2030, to prezentacja danych ilościowych i jakościowych zgodnie z ich dostępnością na dzień 30 listopada 2022 roku. W związku ze zmianami metodologicznymi, jakie miały miejsce na przestrzeni ostatnich lat w ścieżkach dostępu do wartości poszczególnych wskaźników, dane ilościowe będą prezentowane począwszy od 2016 roku.

Niniejszy raport składa się z dwóch zasadniczych części:

- 1) wskaźnikowej, która obejmuje:
 - a) fundament pierwszy, w ramach którego monitorowane są wskaźniki ogólnogospodarcze i wskaźniki benchmarkingowe;
 - b) fundament drugi, obejmujący wskaźniki przypisane do trzech kategorii pojęciowych (potencjał gospodarczy i naukowy regionu, procesy rozwojowe, internacjonalizacja) wyodrębnione w efekcie zastosowania metody redukcyjno-

klasyfikacyjnej, w ramach którego monitorowane są wskaźniki ogólnogospodarcze.

- 2) sprawozdawczej, która ze względu na specyficzny charakter okresu sprawozdawczego i długotrwały proces negocjacyjny z Komisją Europejską wyjątkowo nie monitoruje m.in. wskaźników dla CP 1, wskaźników w podziale na regionalne obszary inteligentnych specjalizacji oraz wskaźników dla projektów wspierających realizację PPO w regionie, pierwotnie założonych w projekcie systemowym *Regionalne Laboratorium Innowacji*. Fundament trzeci przyjmuje zatem wyjątkowy charakter formy sprawozdawczej i skupia się głównie na ukazaniu takich cech procesu przedsiębiorczego odkrywania jak zdolność do ujawniania potencjału gospodarki w obszarach technologicznych oraz monitoring statusu i potrzeb regionalnych interesariuszy w zakresie inteligentnych specjalizacji regionu.

FUNDAMENT PIERWSZY

Wskaźniki systemu monitoringu RSI WL 2030 w ramach fundamentu pierwszego mają charakter ilościowy. Pogrupowane zostały w dwa bloki:

- 1) Wskaźniki bazowe – zdefiniowane na poziomie systemu monitoringu SRWL 2030, której uszczegółowieniem w zakresie polityki innowacyjnej w regionie jest RSI WL 2030;
- 2) Wskaźniki benchmarkingu – wynikające z *Regional Innovation Scoreboard*, umożliwiające porównywalność i możliwość szybkiego analizowania sytuacji w województwie lubelskim w zakresie innowacyjności gospodarki względem innych europejskich regionów.

Wskaźniki fundamentu pierwszego monitorowane będą w oparciu o dane pochodzące ze statystyki publicznej. Fundament ten, w ramach wskaźników bazowych obejmuje następujące wskaźniki:

- 1) PKB per capita (%),
- 2) Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 15-64 lat wg BAEL (%),
- 3) Stopa bezrobocia osób w wieku 15+ wg BAEL (%),
- 4) Struktura pracujących (faktyczne miejsce pracy) w poszczególnych sektorach ekonomicznych: rolnictwo, przemysł, budownictwo, usługi rynkowe, usługi nierynkowe (%),
- 5) Wartość dodaną brutto na 1 pracującego w rolnictwie w odniesieniu średniej krajowej (%),
- 6) Udział absolwentów szkół wyższych na kierunkach matematycznych, przyrodniczych, technicznych i medycznych w ogólnej liczbie absolwentów szkół wyższych (%),
- 7) Udział osób w wieku 25-64 lata uczących się i doksztalających w ogólnej liczbie ludności w tym wieku (kształcenie ustawiczne dorosłych) (%),
- 8) Udział nakładów na działalność badawczą i rozwojową w PKB regionu (%),
- 9) Odsetek udzielonych patentów w regionie w liczbie patentów ogółem w Polsce (%),
- 10) Liczbę MŚP na 1000 mieszkańców ogółem (liczba).

Natomiast do wskaźników benchmarkingowych należą:

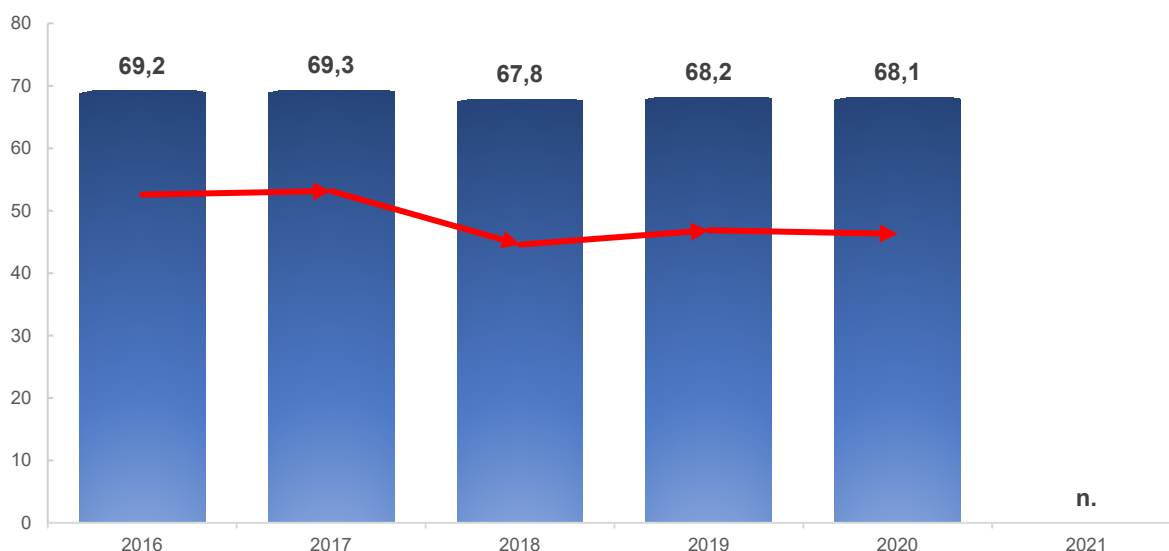
- 1) Uczestnicy szkół doktorskich (liczba),
- 2) Wydatki sektora przedsiębiorstw na B+R jako % PKB (%),
- 3) Wydatki na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach przemysłowych i sektora usług inne niż B+R (%),
- 4) Innowacyjne MŚP (małe) przemysłowe współpracujące z innymi jako % ogółu przedsiębiorstw (%),
- 5) Innowacyjne MŚP (średnie) przemysłowe współpracujące z innymi jako % ogółu przedsiębiorstw (%),

- 6) Innowacyjne MŚP (małe) z sektora usług współpracujące z innymi jako % ogółu przedsiębiorstw (%),
- 7) Innowacyjne MŚP (średnie) z sektora usług współpracujące z innymi jako % ogółu przedsiębiorstw (%),
- 8) Liczba zgłoszeń wynalazków w UPRP (liczba),
- 9) Liczba zgłoszeń wzorów użytkowych w UPRP (liczba),
- 10) Udzielone przez UPRP prawa ochronne na wzory użytkowe na 100 tys. ludności (liczba),
- 11) Udzielone przez UPRP patenty na 100 tys. mieszkańców (liczba),
- 12) Małe innowacyjne przedsiębiorstwa przemysłowe jako % ogółu przedsiębiorstw (%),
- 13) Średnie innowacyjne przedsiębiorstwa przemysłowe jako % ogółu przedsiębiorstw (%),
- 14) Rdzeń zasobów dla nauki i techniki (HRSTC) jako procent zasobów dla nauki i techniki (HRST) (%),
- 15) Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych dla rynku na eksport w przychodach netto ze sprzedaży ogółem (%),
- 16) Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych dla rynku w przychodach netto ze sprzedaży ogółem w przedsiębiorstwach przemysłowych (%).

Poniższe wykresy obrazują zmiany wartości wskaźników w ramach fundamentu pierwszego.

1) Wskaźniki bazowe

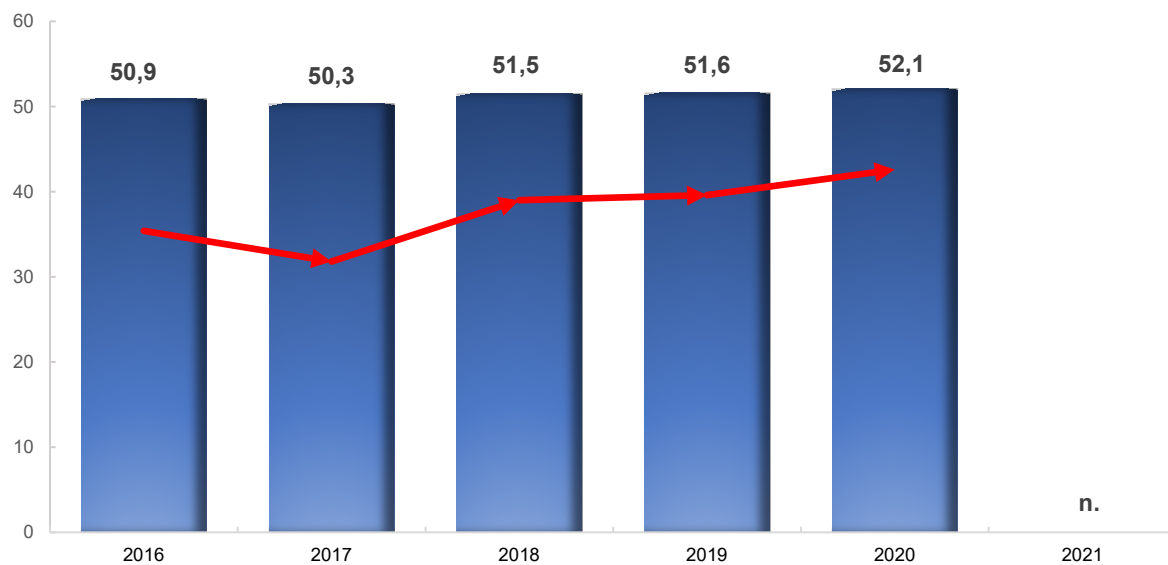
Wykres 1 PKB per capita [%]

n. - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

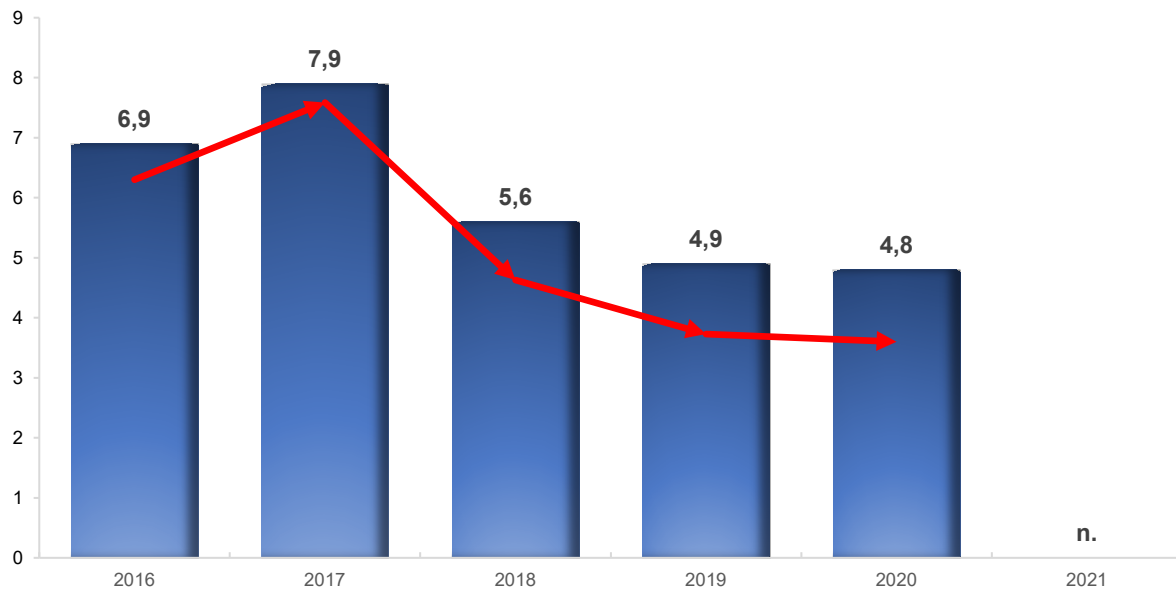
Wykres 2 Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 15-64 lat wg BAEL [%]

n. - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

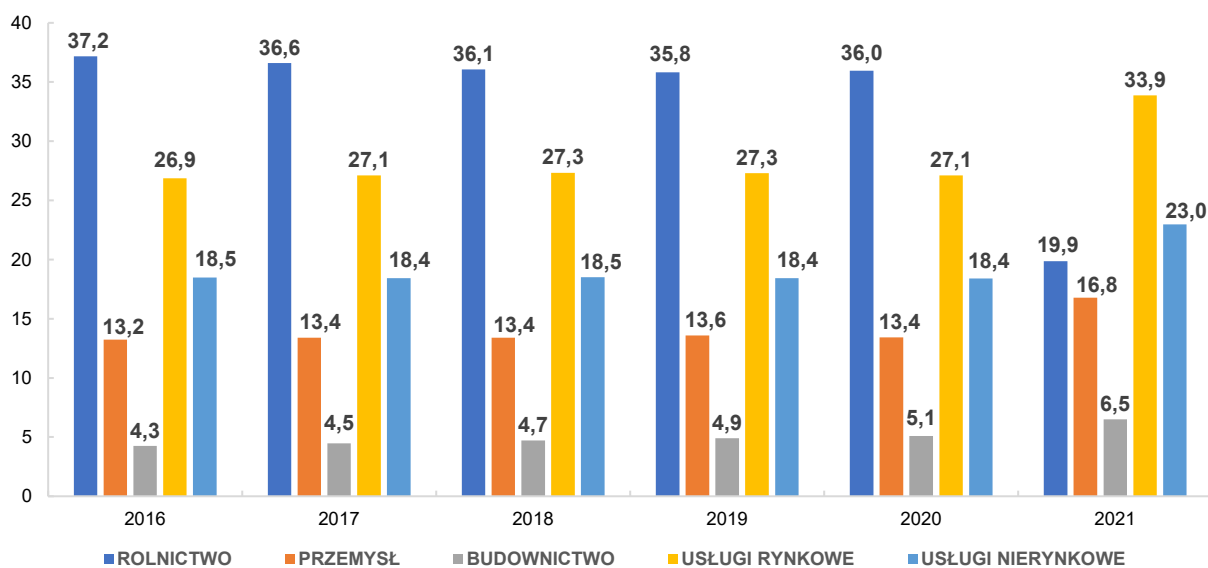
Wykres 3 Stopa bezrobocia osób w wieku 15+ wg BAEL [%]

n.- Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna.

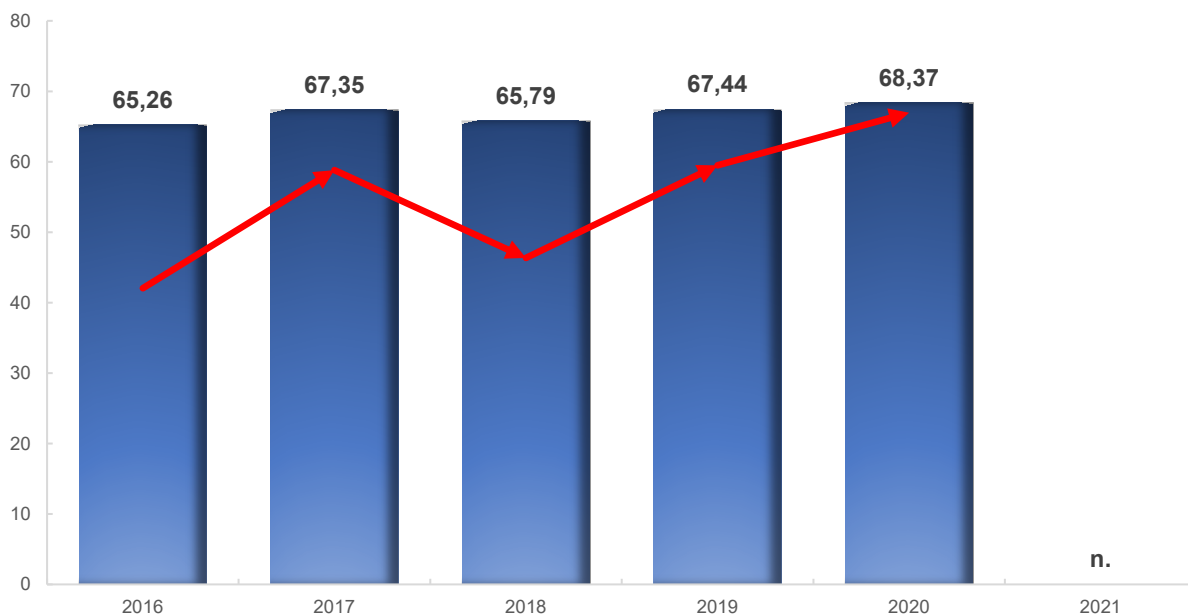
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 4 Struktura pracujących (faktyczne miejsce pracy) w poszczególnych sektorach ekonomicznych: rolnictwo, przemysł, budownictwo, usługi rynkowe, usługi nierynkowe [%]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

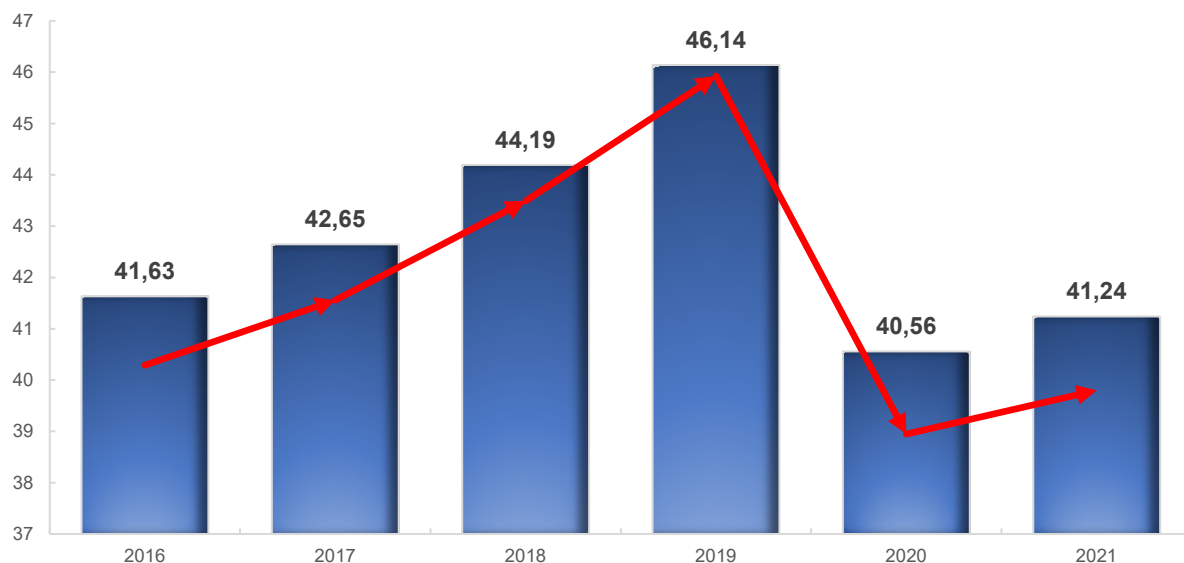
Wykres 5 Wartość dodana brutto na 1 pracującego w rolnictwie w odniesieniu średniej krajowej [%]

n. - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna.

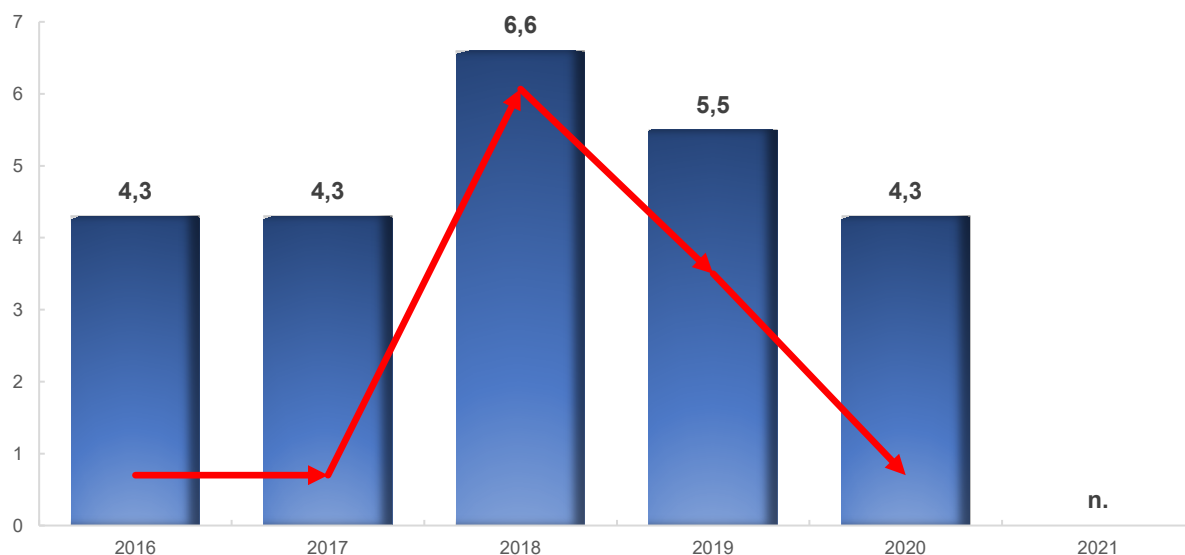
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 6 Udział absolwentów szkół wyższych na kierunkach matematycznych, przyrodniczych, technicznych i medycznych w ogólnej liczbie absolwentów szkół wyższych [%]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

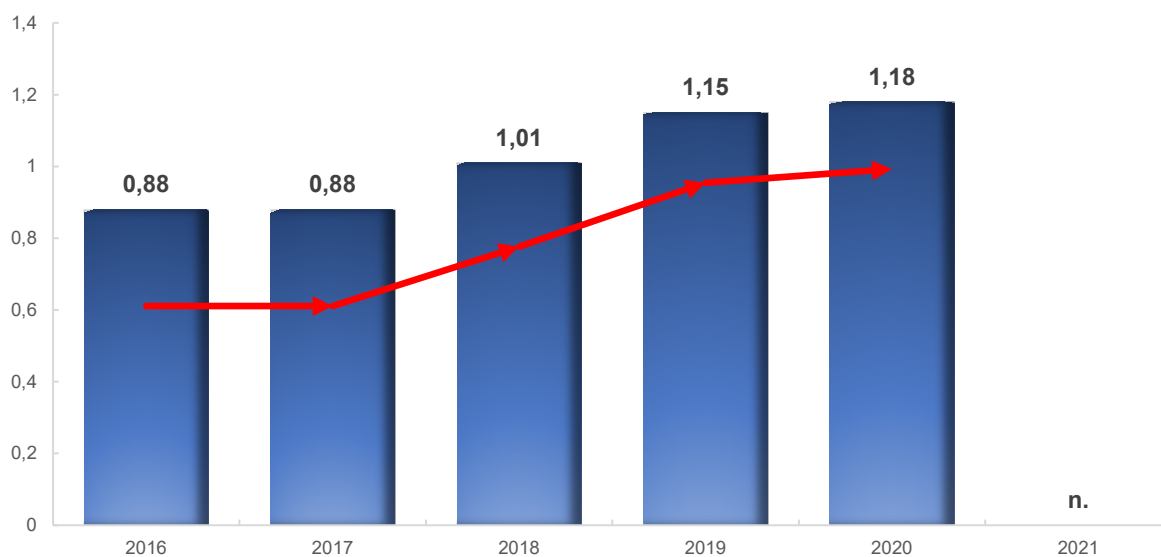
Wykres 7 Udział osób w wieku 25-64 lata uczących się i doksztalających w ogólnej liczbie ludności w tym wieku (kształcenie ustawiczne dorosłych) [%]

n. - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

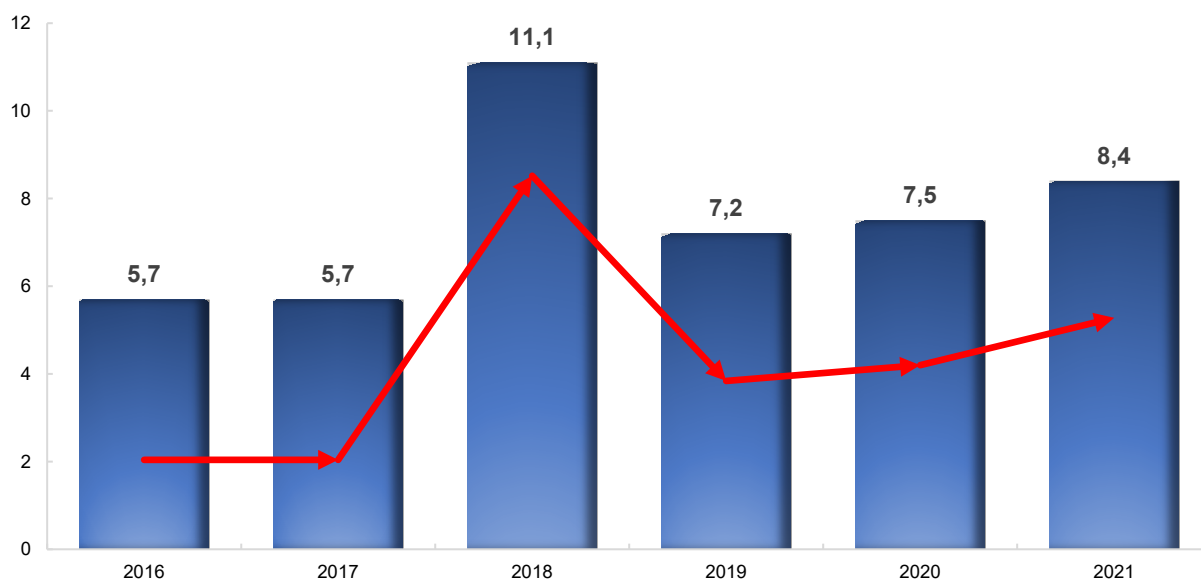
Wykres 8 Udział nakładów na działalność badawczą i rozwojową w PKB regionu [%]

n. - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna.

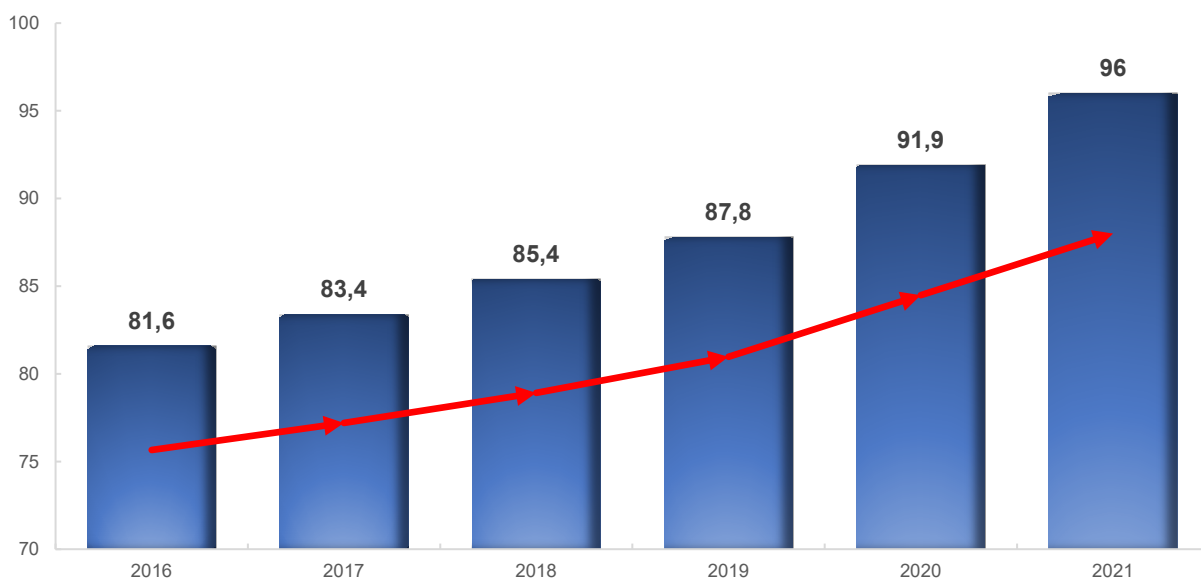
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 9 Odsetek udzielonych patentów w regionie w liczbie patentów ogółem w Polsce (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

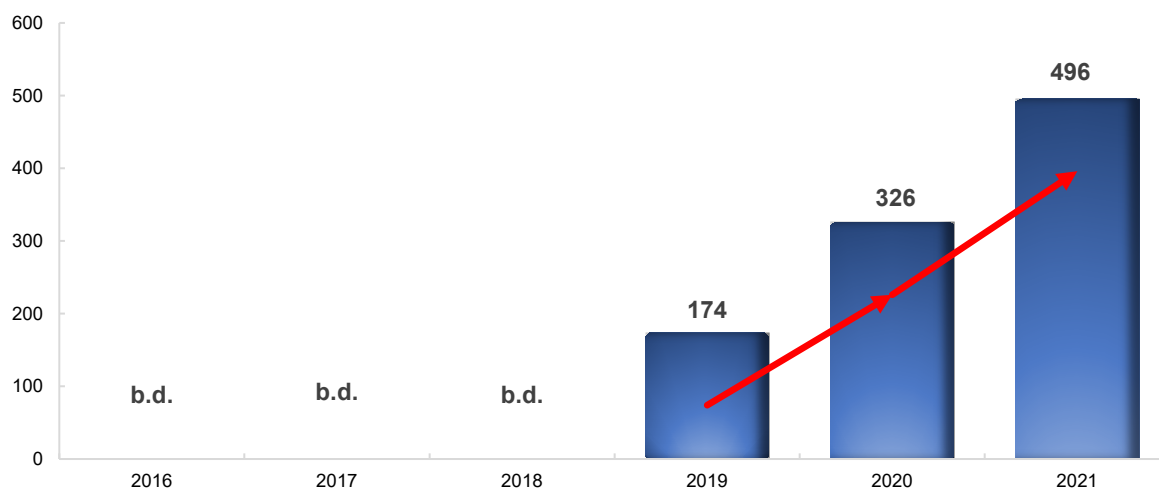
Wykres 10 Liczba MŚP na 1000 mieszkańców ogółem [liczba]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

3) Wskaźniki benchmarkingowe

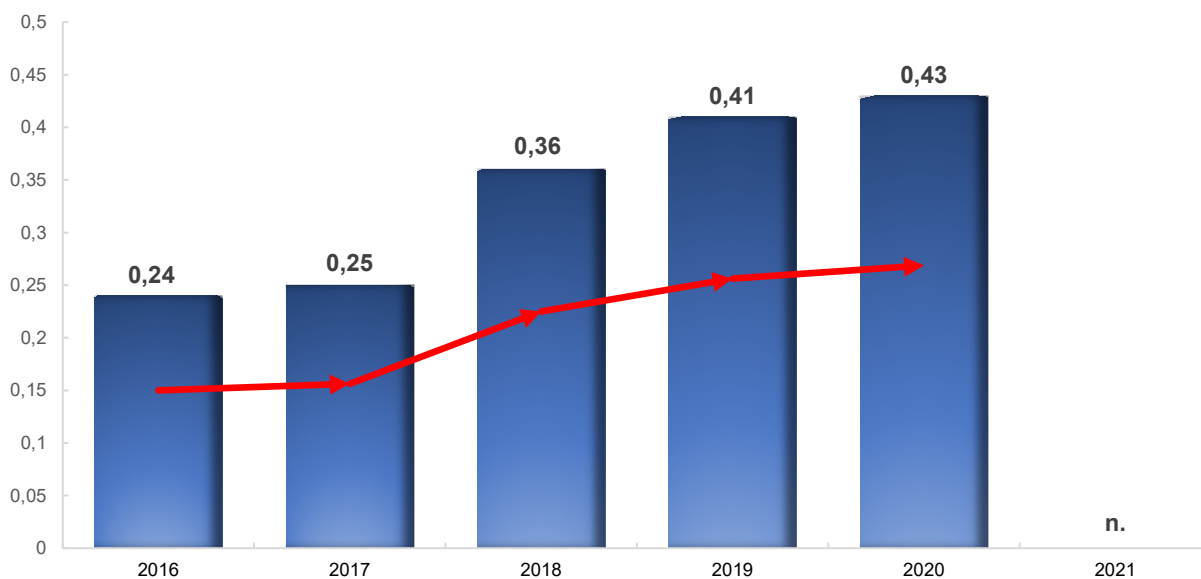
Wykres 11 Uczestnicy szkół doktorskich (liczba)

b.d. – Brak danych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

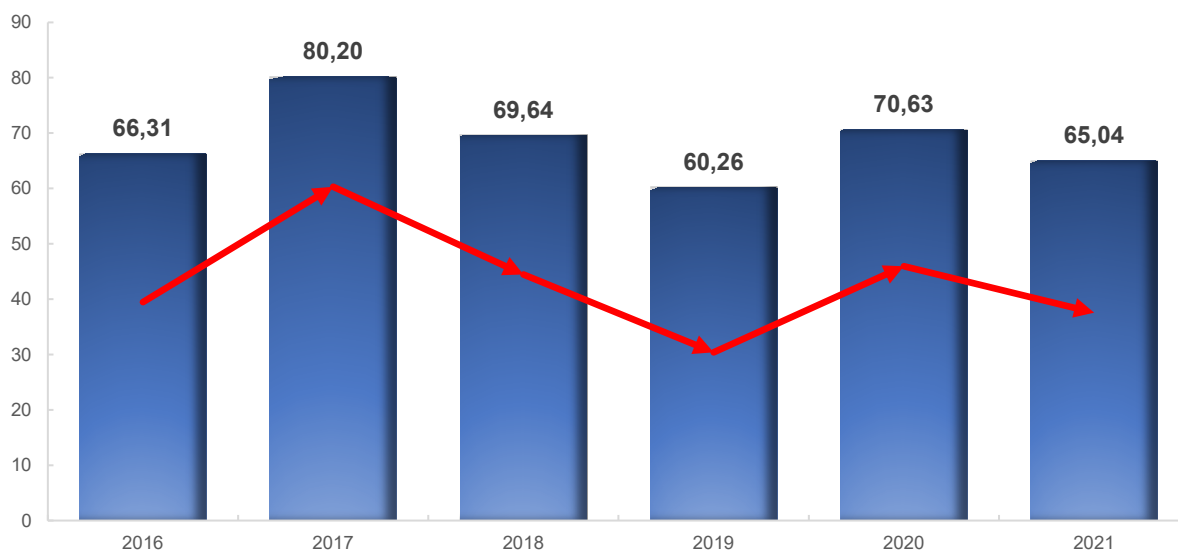
Wykres 12 Wydatki sektora przedsiębiorstw na B+R jako % PKB (%)

n. - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna.

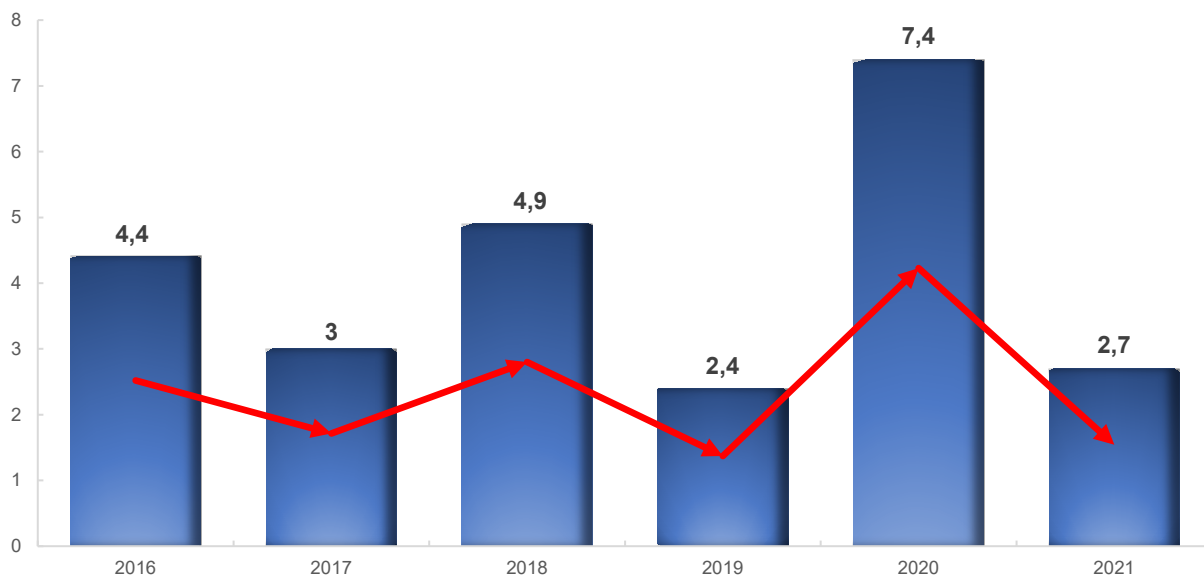
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 13 Wydatki sektora na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach przemysłowych i sektora usług inne niż B+R [%]

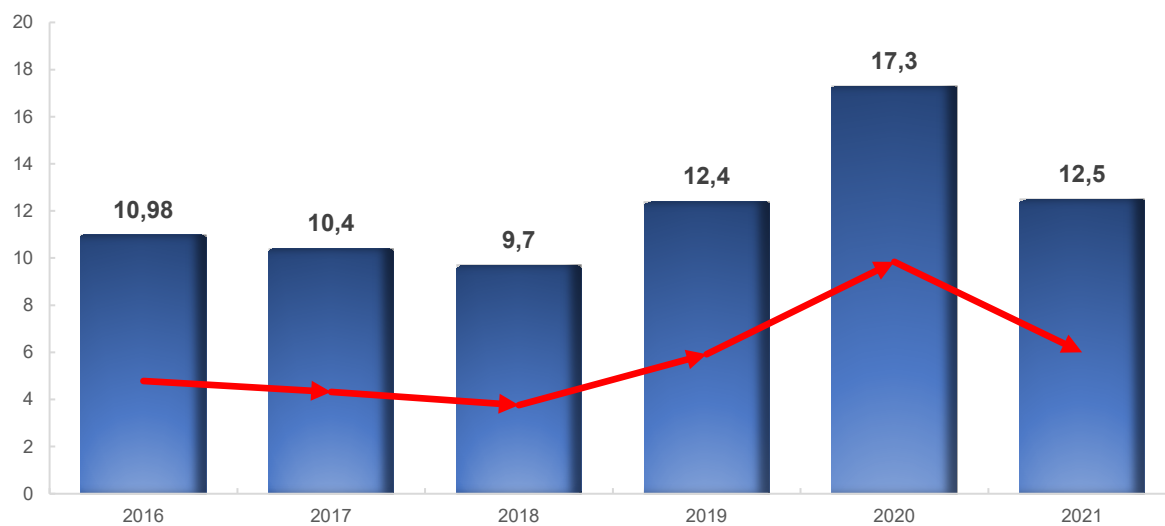
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 14 Innowacyjne MŚP (małe) przemysłowe współpracujące z innymi jako % ogółu przedsiębiorstw [%]

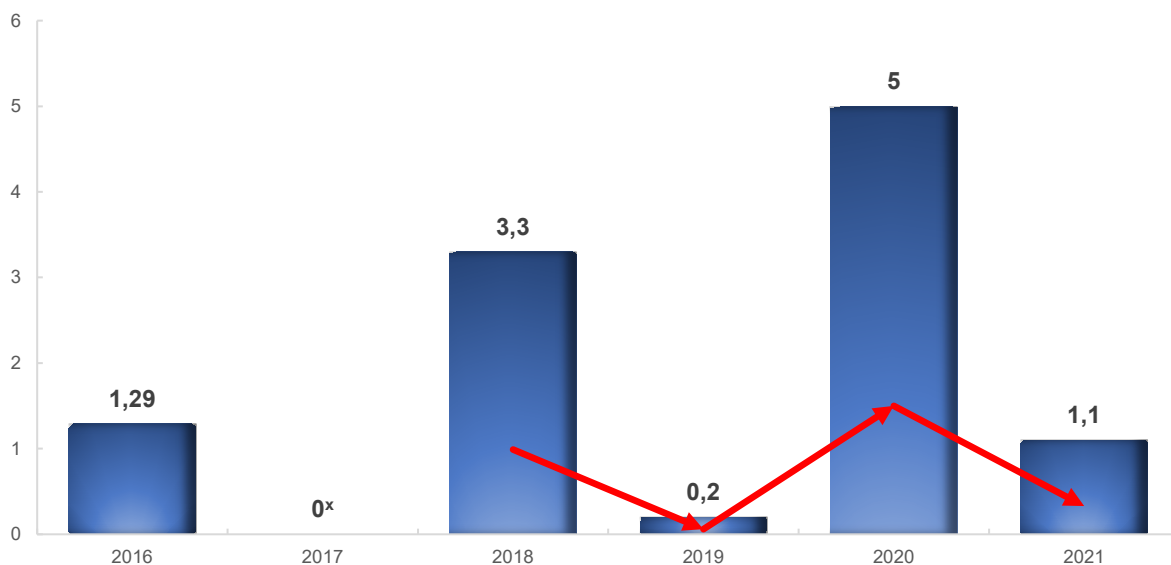
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 15 Innowacyjne MŚP (średnie) przemysłowe współpracujące z innymi jako % ogółu przedsiębiorstw [%]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 16 Innowacyjne MŚP (małe) z sektora usług współpracujące z innymi jako % ogółu przedsiębiorstw [%]

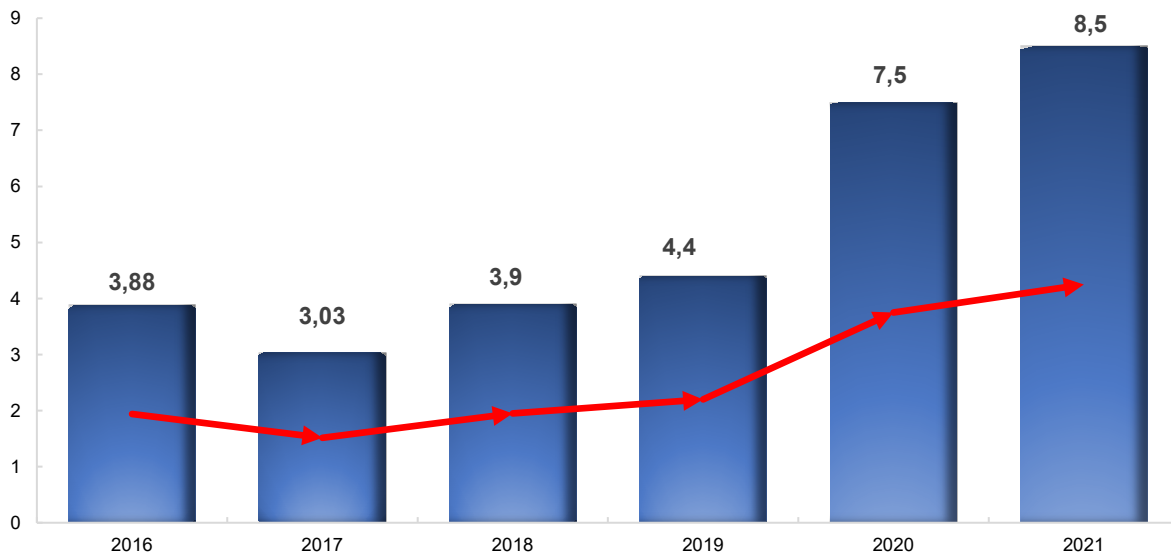

n. - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna.

0^x - Brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe.

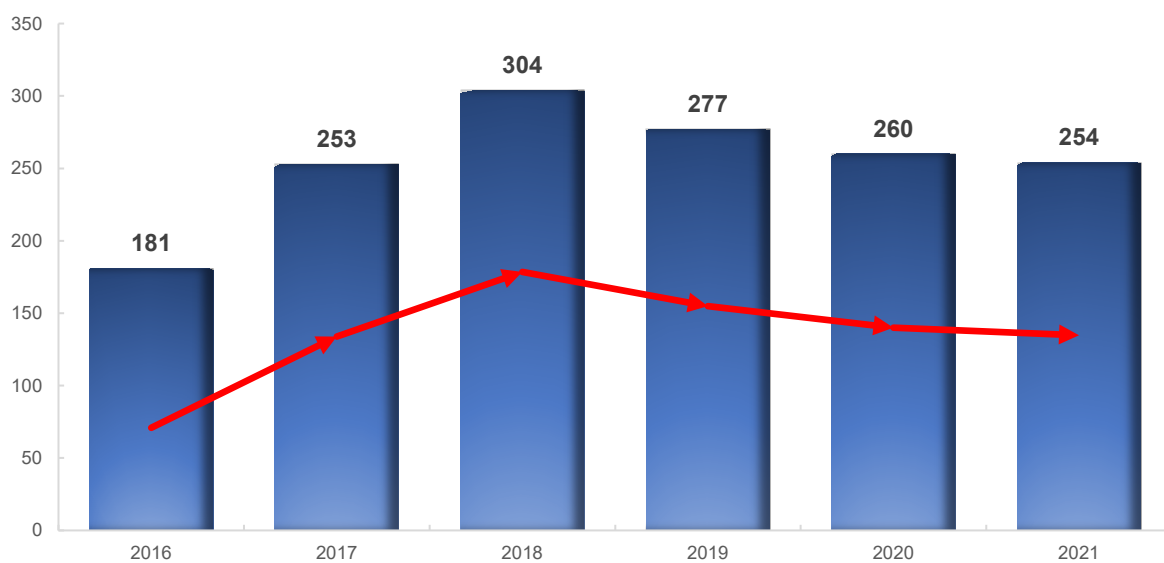
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 17 Innowacyjne MŚP (średnie) z sektora usług współpracujące z innymi jako % ogółu przedsiębiorstw [%]

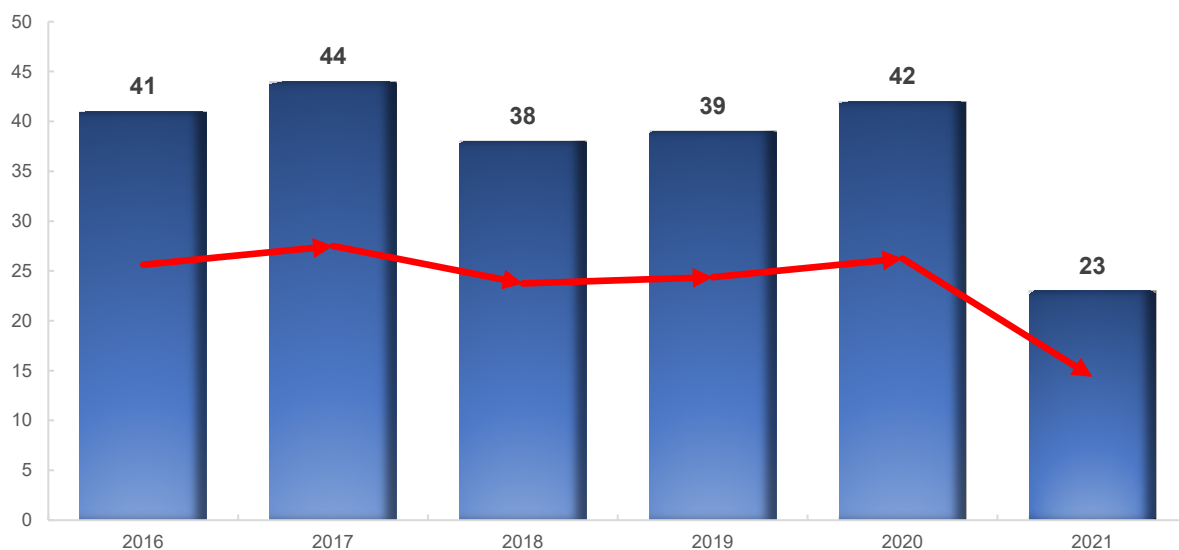
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 18 Liczba zgłoszeń wynalazków w UPRP [liczba]

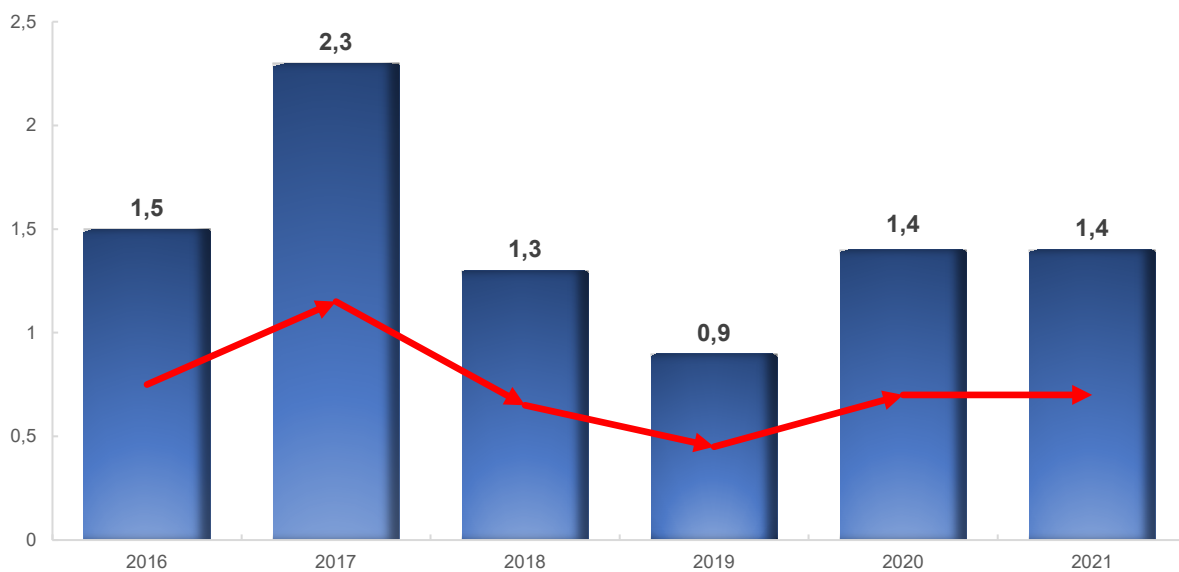
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 19 Liczba zgłoszeń wzorów użytkowych w UPRP [liczba]

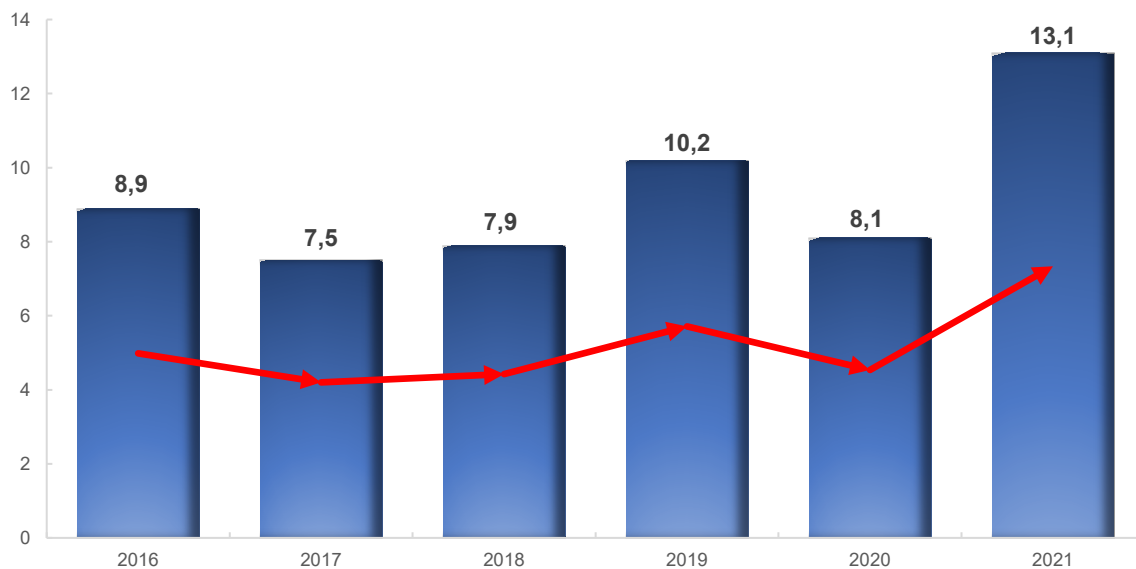
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 20 Udzielone przez UPRP prawa ochronne na wzory użytkowe na 100 tys. ludności [liczba]

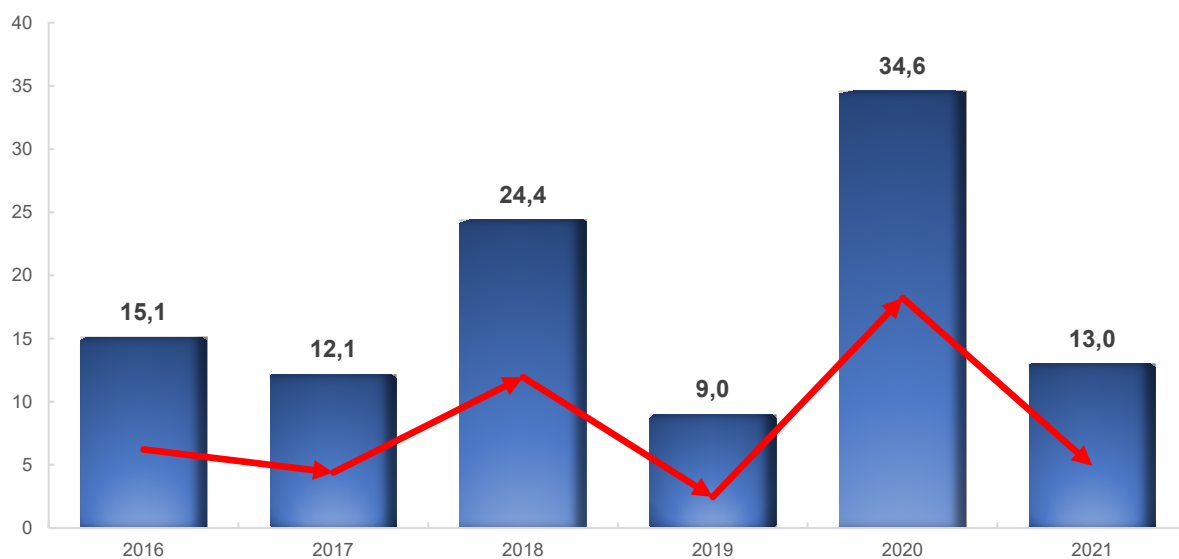
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 21 Udzielone przez UPRP patenty na 100 tys. mieszkańców [liczba]

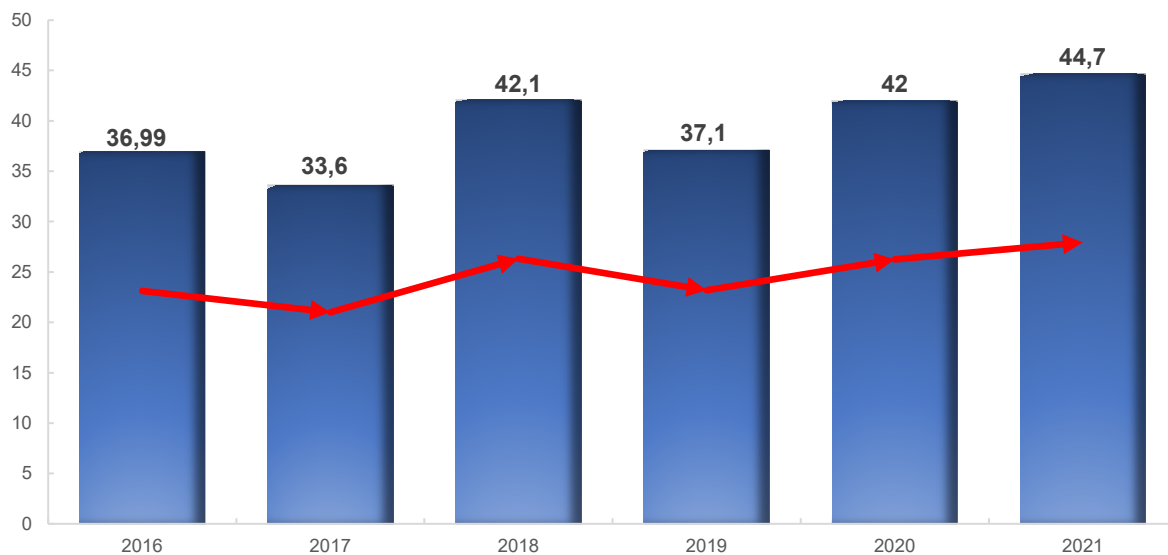
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 22 Małe innowacyjne przedsiębiorstwa przemysłowe jako % ogółu przedsiębiorstw [%]

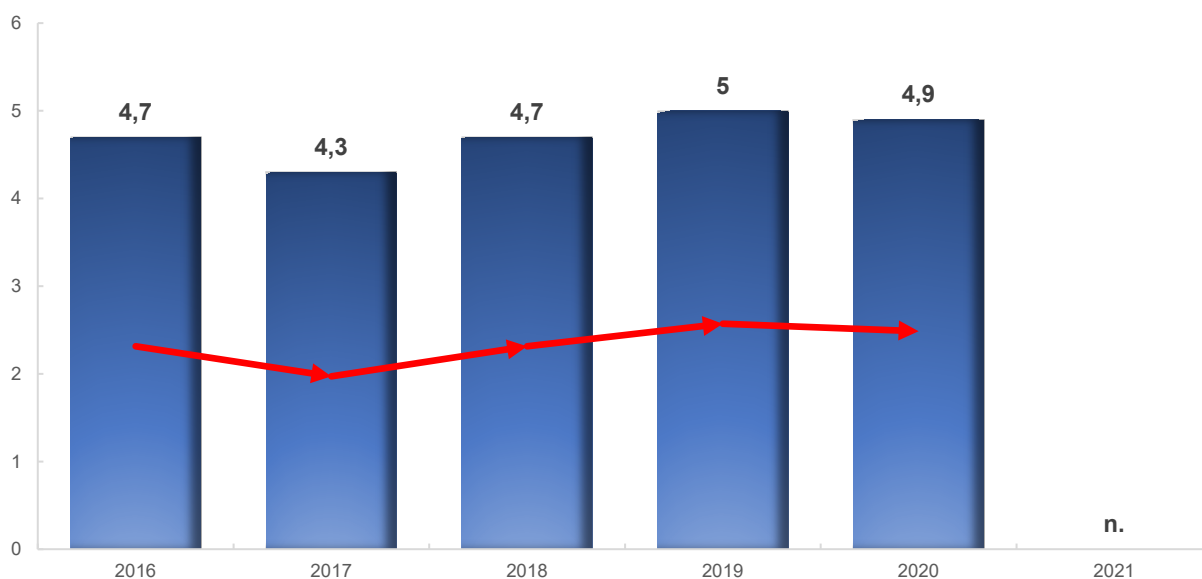
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 23 Średnie innowacyjne przedsiębiorstwa przemysłowe jako % ogółu przedsiębiorstw [%]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

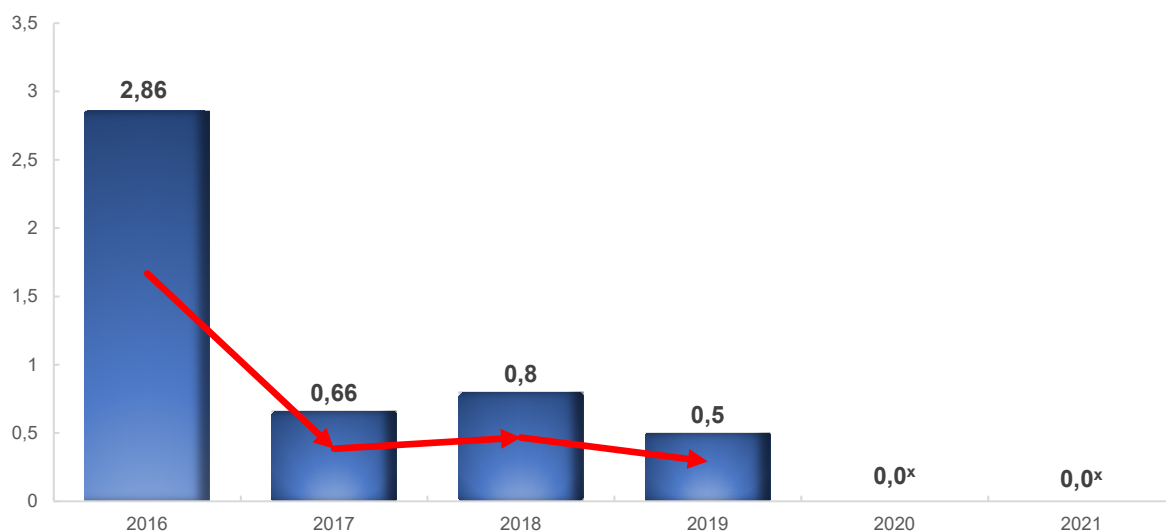
Wykres 24 Rdzeń zasobów dla nauki i techniki (HRSTC) jako procent zasobów dla nauki i techniki (HRST) [%]

n - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

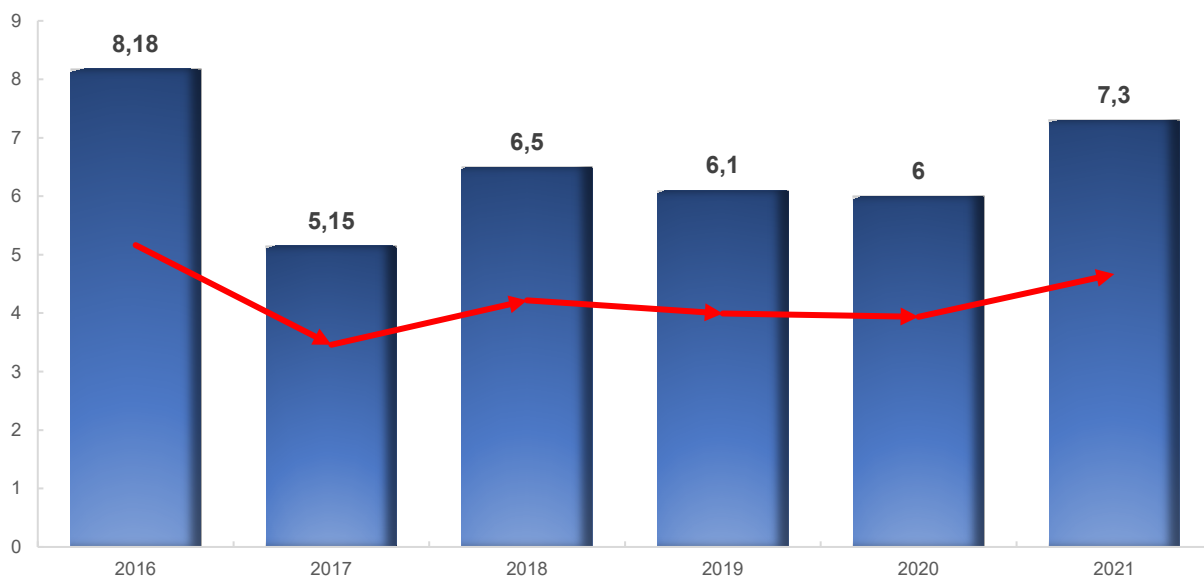
Wykres 25 Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych dla rynku na eksport w przychodach netto ze sprzedaży ogółem [%]

0,0^x - Brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 26 Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych dla rynku w przychodach netto ze sprzedaży ogółem w przedsiębiorstwach przemysłowych [%]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

FUNDAMENT DRUGI

Zgodnie z założeniami RSI WL 2030 wskaźniki systemu monitoringu w ramach fundamentu drugiego w efekcie zastosowania metody redukcyjno-klasyfikacyjnej, zostały przypisane do trzech kategorii pojęciowych:

1. Potencjał gospodarczy i naukowy regionu
2. Procesy rozwojowe
3. Internacjonalizacja

Wskaźniki te mają charakter ilościowy. Obrazują one sytuację gospodarczą w regionie oraz w regionalnych obszarach inteligentnych specjalizacji.

Wartości wskaźników w podziale na regionalne obszary inteligentnych specjalizacji, które zostały wskazane w RSI WL 2030 w ramach fundamentu drugiego na chwilę obecną nie są możliwe do pozyskania. Przyjęcie zaktualizowanych inteligentnych specjalizacji w ramach RSI WL 2030, skutkuje potrzebą opracowania nowego systemu, który pozwoli na identyfikację i powiązanie nowych obszarów inteligentnych specjalizacji ze statystyką publiczną GUS.

Ponadto w fundamencie drugim, w oparciu o rekomendacje Pani Moniki Sochaczewskiej sformułowane w badaniu pn. *Szczegółowy opis Systemu monitoringu Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego 2030* dokonano zmiany w zakresie pierwotnie sformułowanego wskaźnika w RSI WL 2030. Wskaźnik *Nakłady inwestycyjne na środki trwałe - maszyny i urządzenia techniczne ogółem (tys. zł)* zastąpiono wskaźnikiem *Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w relacji do nakładów brutto na środki trwałe [%]*, ze względu na zmianę metodologii pozyskiwania wartości, bowiem wskaźnik ten od 2018 roku nie jest monitorowany przez GUS.

Potencjał gospodarczy i naukowy regionu, czyli pierwsza kategoria wskaźników obejmuje:

- 1) Średnia liczba pracowników naukowo-badawczych prowadzących badania w podziale na regionalne obszary inteligentnych specjalizacji (osoby),
- 2) Udział pracujących w sektorach i dziedzinach uznanych za regionalne obszary inteligentnych specjalizacji (%),
- 3) Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w relacji do nakładów brutto na środki trwałe (%),
- 4) Udział osób zatrudnionych w B+R w ogólnej liczbie pracujących (%).

Do procesów rozwojowych, czyli drugiej kategorii wskaźników, należą:

- 1) Nakłady na działalność innowacyjną ogółem (tys. zł),
- 2) Nakłady na działalność B+R w regionie ogółem (mln zł),
- 3) Nakłady na działalność B+R ze środków własnych przedsiębiorstw ogółem (tys. zł.)
- 4) Udział pracowników naukowo-badawczych w stosunku do ogółu pracowników zatrudnionych w sektorze B+R w gospodarce regionu ogółem (%),
- 5) Liczba patentów udzielonych przez UPRP (liczba),

- 6) Liczba zgłoszeń patentowych w podziale na regionalne obszary inteligentnych specjalizacji (liczba),
- 7) Liczba patentów udzielonych przez UPRP na 1 mln mieszkańców (liczba),
- 8) Liczba zgłoszeń wynalazków dokonanych przez jednostki naukowe Polskiej Akademii Nauk, instytuty badawcze, szkoły wyższe (liczba).

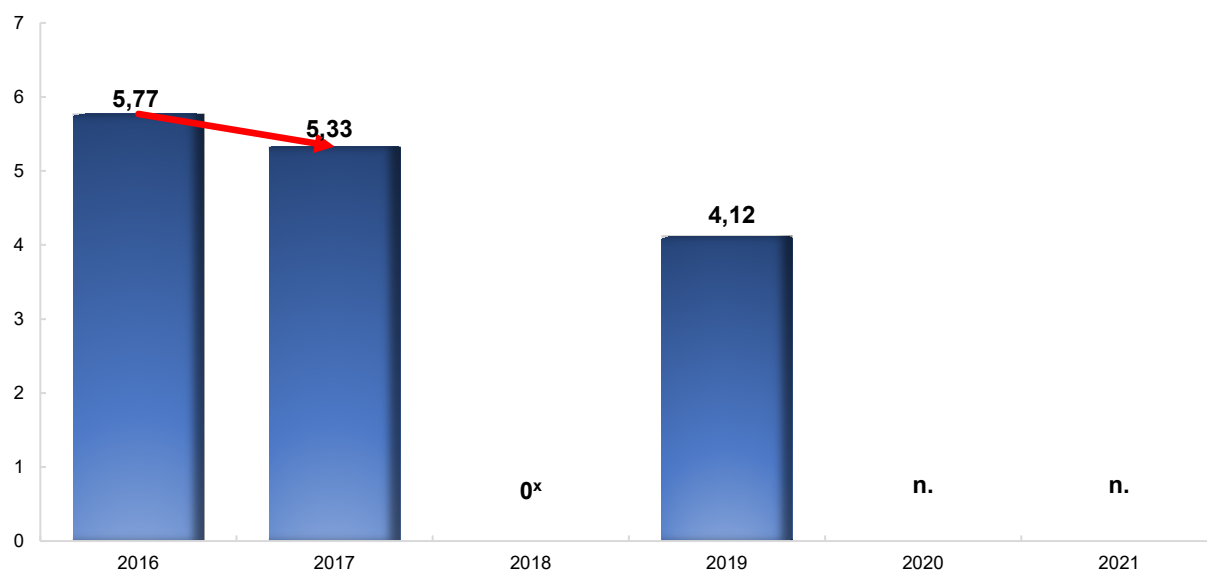
Z kolei kategoria trzecia, tj. internacjonalizacja, obejmuje wskaźniki:

- 1) Udział w eksporcie towarów o wysokim stopniu przetworzenia w eksporcie ogółem (%),
- 2) Udział w eksporcie towarów o wysokim stopniu przetworzenia w podziale na regionalne obszary inteligentnych specjalizacji (%),
- 3) Liczba przedsiębiorstw prowadzących działalność eksportową ogółem (liczba),
- 4) Liczba przedsiębiorstw prowadzących działalność eksportową w podziale na regionalne obszary inteligentnych specjalizacji (liczba),
- 5) Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem w przedsiębiorstwach przemysłowych (%),
- 6) Udział przychodów uzyskanych w regionalnych obszarach inteligentnych specjalizacji ze sprzedaży produktów/usług nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach ze sprzedaży ogółem w regionalnych obszarach inteligentnych specjalizacji (%),
- 7) Struktura przychodów uzyskanych w regionalnych obszarach inteligentnych specjalizacji ze sprzedaży produktów/usług nowych lub istotnie ulepszonych w podziale na poszczególne regionalne obszary inteligentnych specjalizacji (%).

Poniższe wykresy obrazują zmiany wartości wskaźników w ramach fundamentu drugiego tylko w odniesieniu do zjawisk ogólnogospodarczych w regionie.

1) Potencjał gospodarczy i naukowy regionu

Wykres 27 Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w relacji do nakładów brutto na środki trwałe [%]

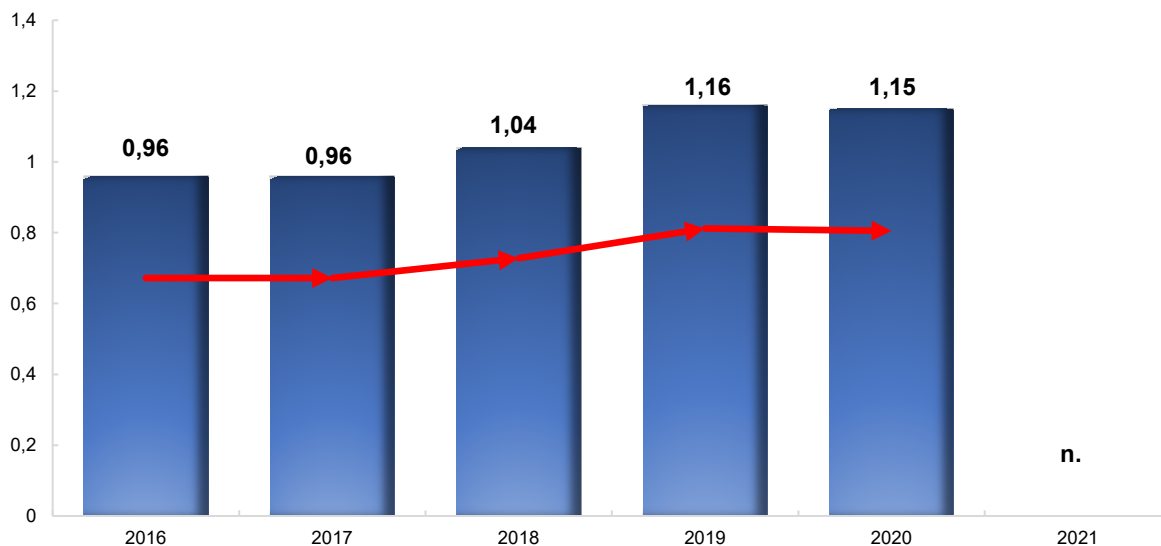

n. - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna.

0^x - Brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 28 Udział osób zatrudnionych w B+R w ogólnej liczbie pracujących [%]

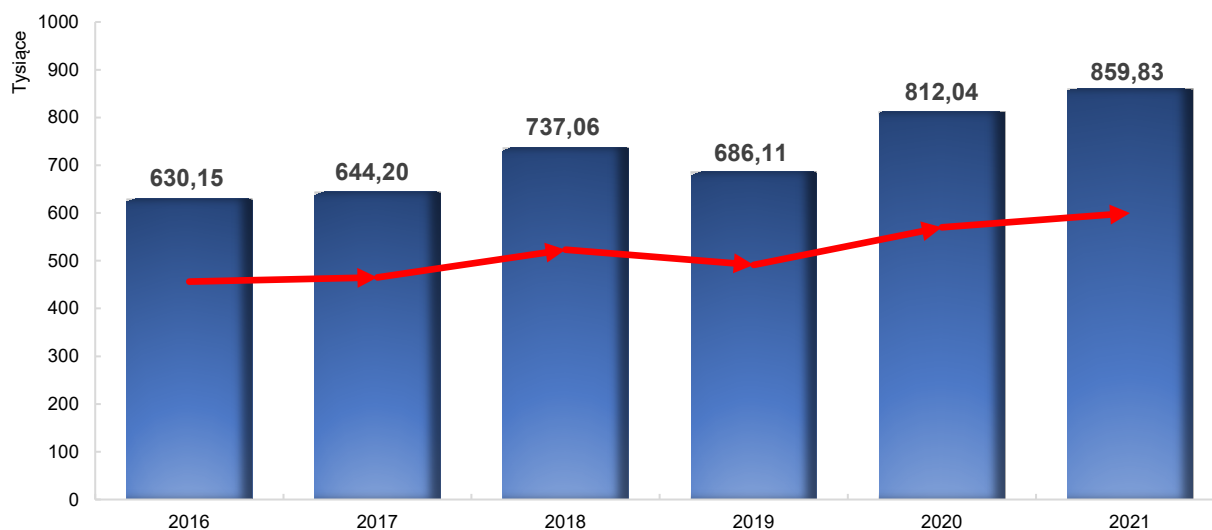

n.-Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

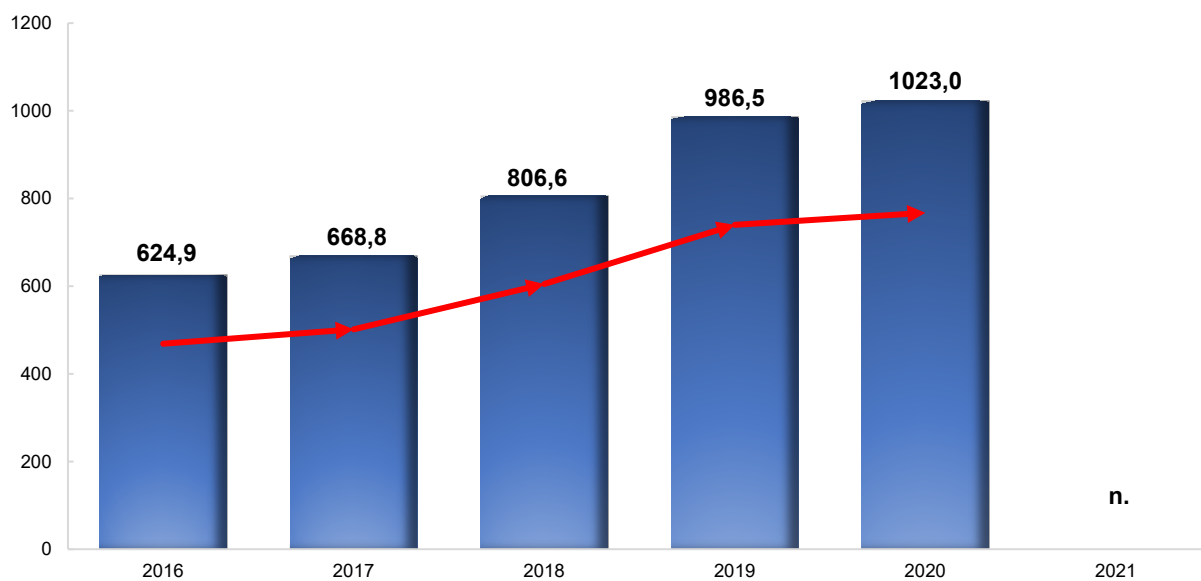
2) Procesy rozwojowe

Wykres 29 Nakłady na działalność innowacyjną ogółem [tys. zł]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

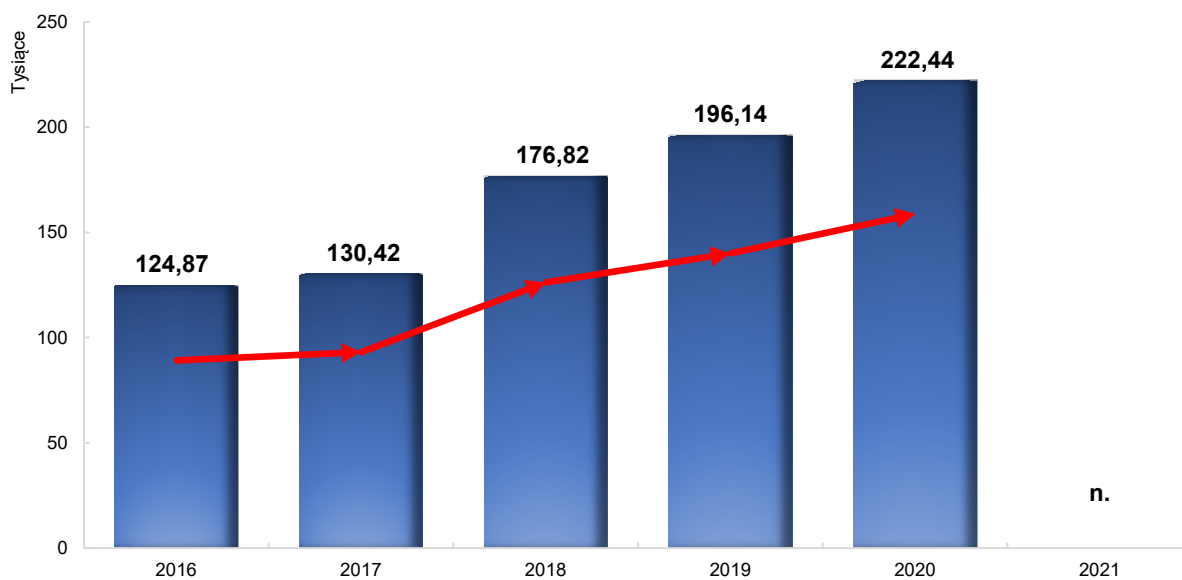
Wykres 30 Nakłady na działalność B+R w regionie ogółem [mln zł]

n. - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

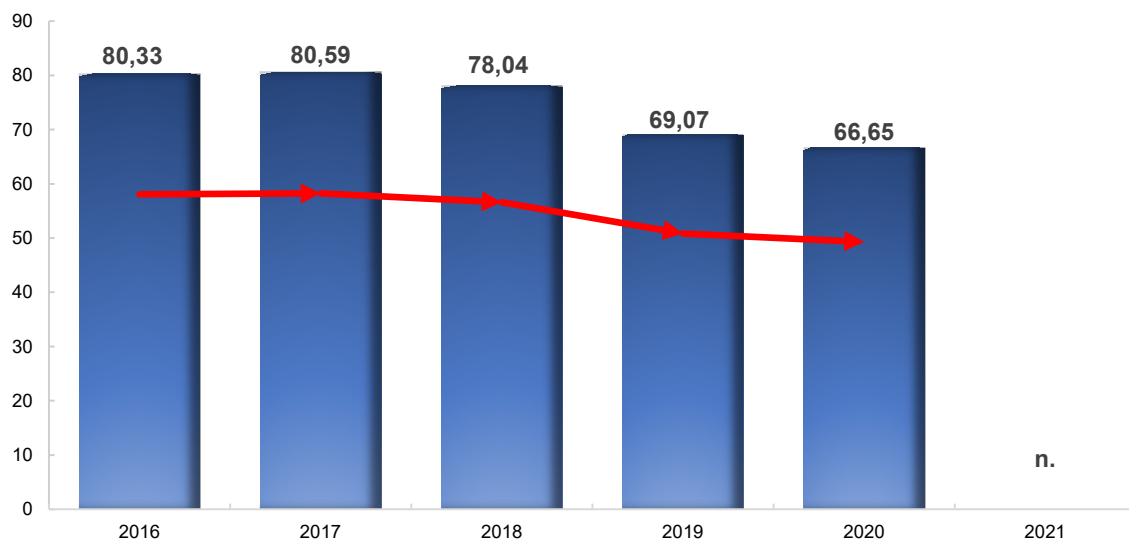
Wykres 31 Nakłady na działalność B+R ze środków własnych przedsiębiorstw ogółem [tys. zł]

n. - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

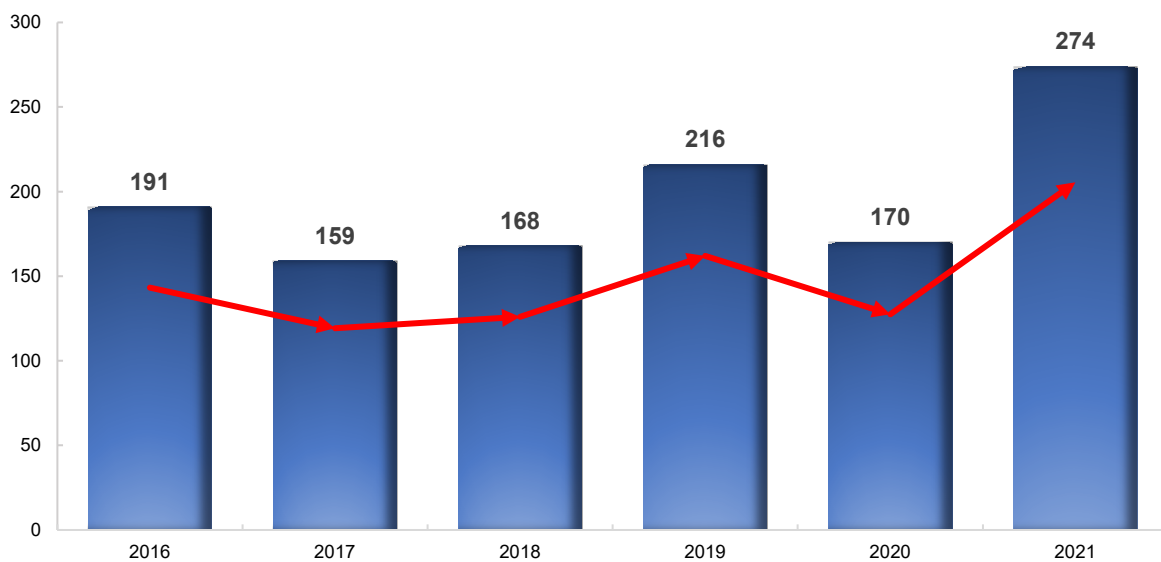
Wykres 32 Udział pracowników naukowo-badawczych w stosunku do ogółu pracowników zatrudnionych w sektorze B+R w gospodarce regionu ogółem [%]

n. - Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna.

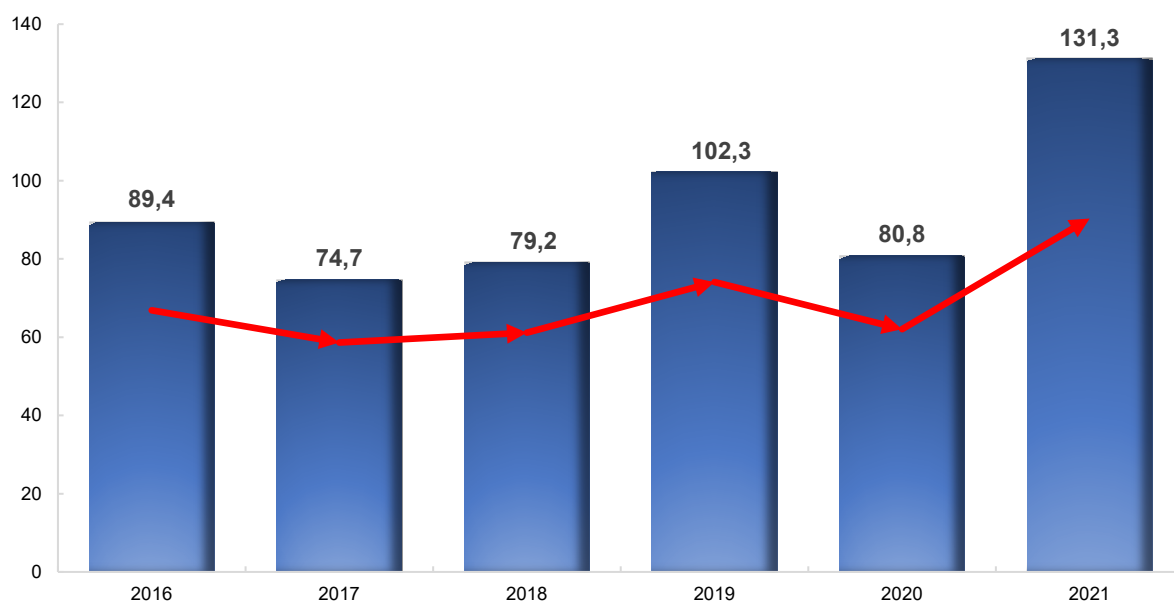
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 33 Liczba patentów udzielonych przez UPRP [liczba]

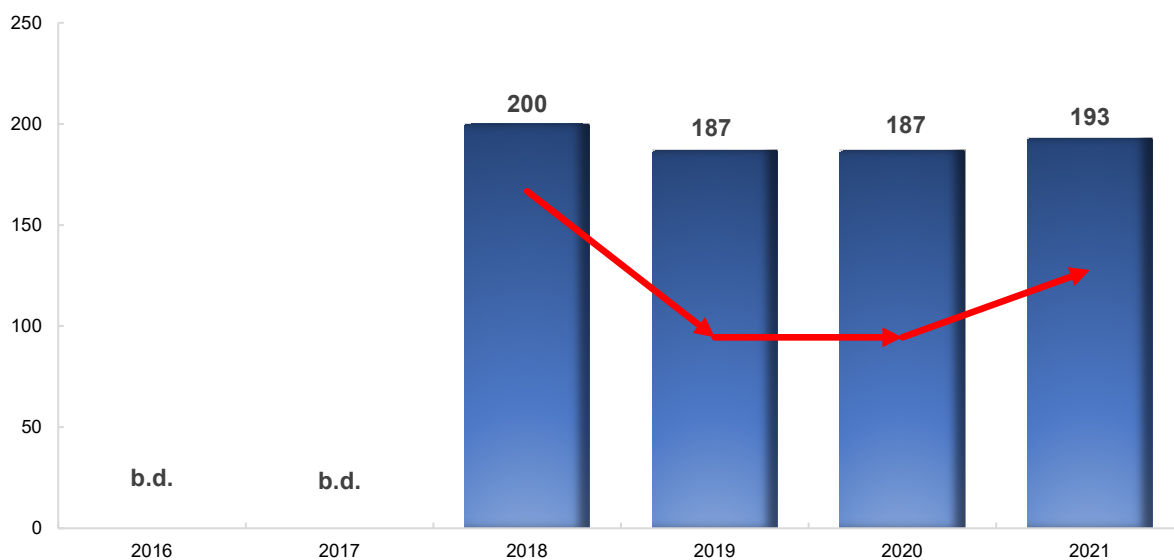
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 34 Liczba patentów udzielonych przez UPRP na 1 mln mieszkańców [liczba]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 35 Liczba zgłoszeń wynalazków dokonanych przez jednostki naukowe Polskiej Akademii Nauk, instytuty badawcze, szkoły wyższe [liczba]

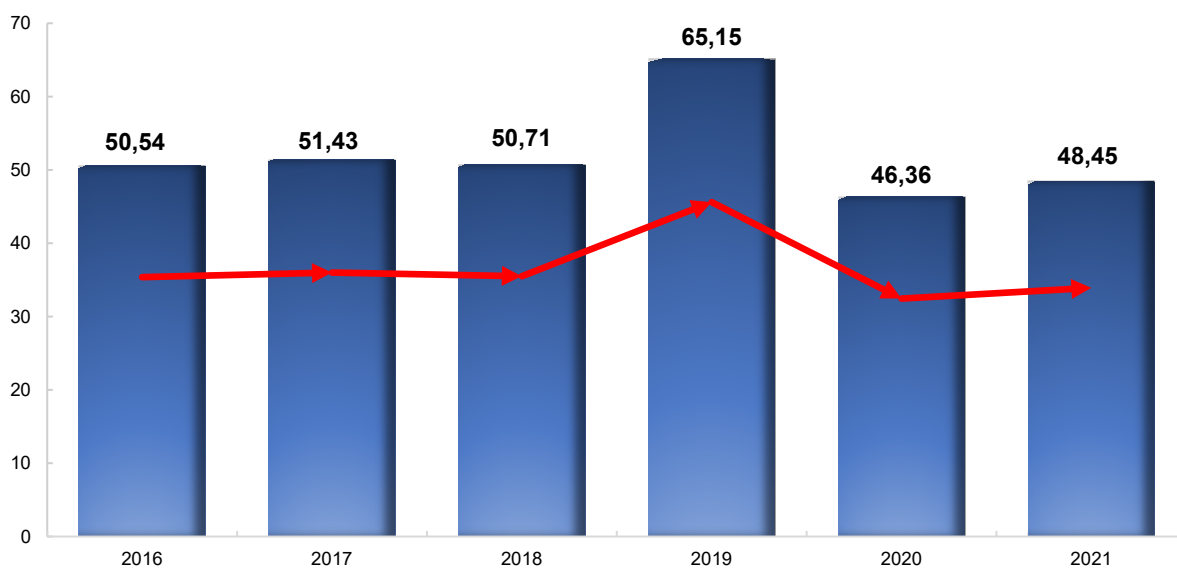

b.d.- Brak danych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

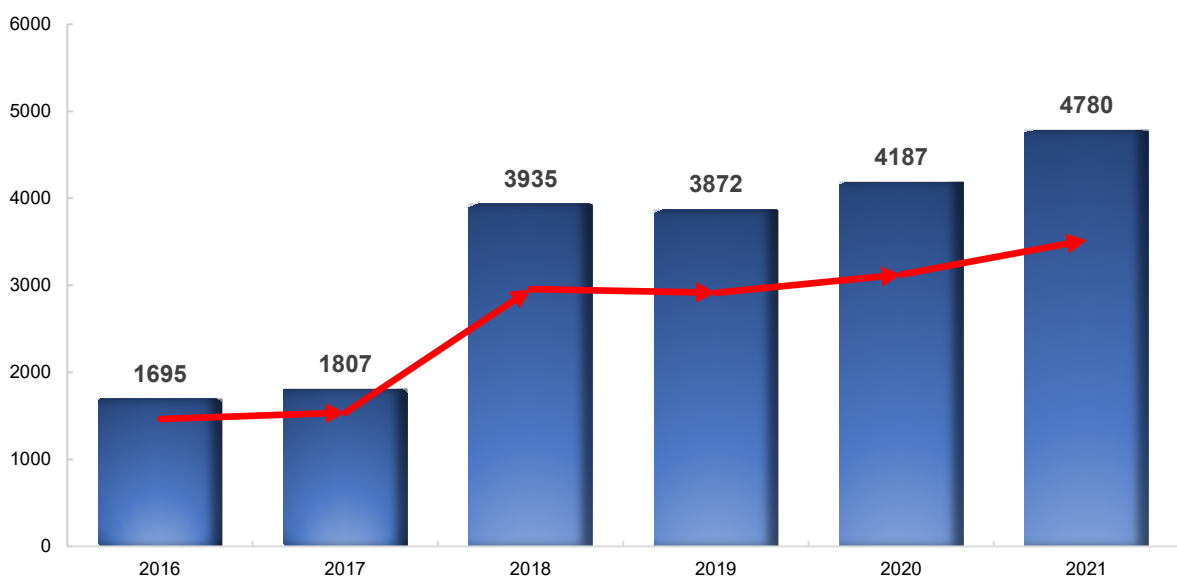
3) Internacjonalizacja

Wykres 36 Udział w eksporcie towarów o wysokim stopniu przetworzenia w eksporcie ogółem [%]

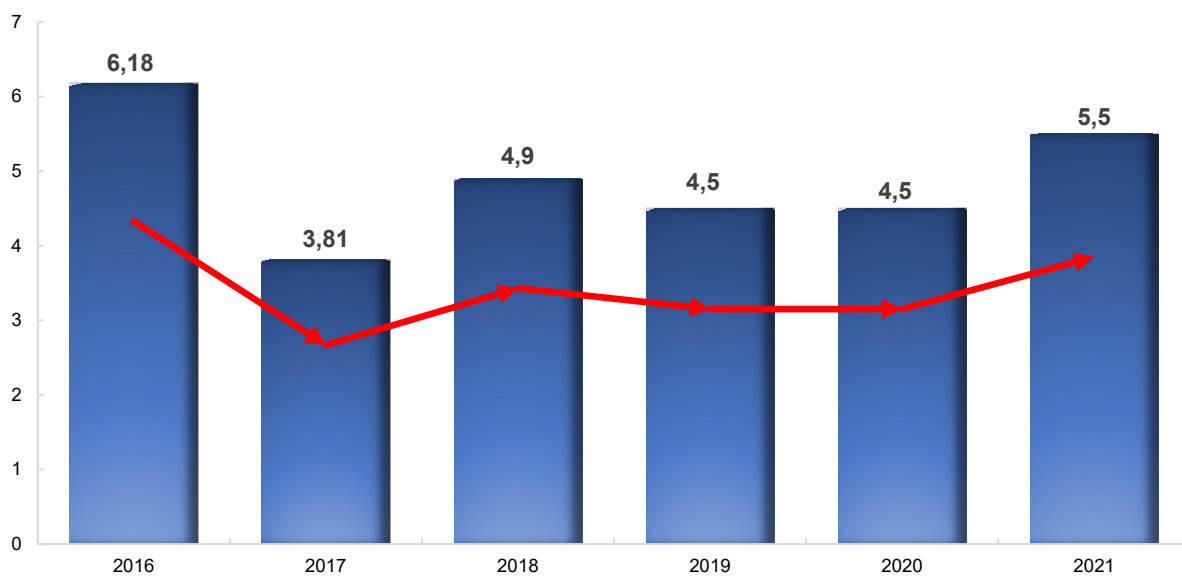
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Wykres 37 Liczba przedsiębiorstw prowadzących działalność eksportową ogółem [liczba]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Wykres 38 Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem w przedsiębiorstwach przemysłowych [%]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

CZĘŚĆ SPRAWOZDAWCZA

W latach 2021-2022 w ramach procesu przedsiębiorczego odkrywania (PPO) realizowane były zarówno działania adresowane bezpośrednio do regionalnych interesariuszy, jak i wspierające organizację samego ekosystemu innowacji, w tym operacjonalizację modelu PPO zdefiniowano w RSI WL 2030 jako Regionalne Laboratorium Innowacji.

Działania adresowane do regionalnych interesariuszy

W roku 2021 zorganizowano 8 spotkań diagnostycznych z regionalnymi interesariuszami, których celem było zbieranie danych dotyczących kluczowych kierunków rozwoju naukowo-gospodarczego regionu. Spotkania te tematycznie dotyczyły obszarów: medycyna cyfrowa, bioaktywne składniki pochodzenia naturalnego, biogospodarka, dystrybucja żywności. Najwięcej spotkań - 5 dotyczyło medycyny cyfrowej. Miały one zarówno charakter spotkań indywidualnych, jak i spotkań networkingowych (spotkanie z Philips Polska) i angażowały startupy i firmy z branży medycznej, przedstawiciele Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego (gmina Tucznia, gmina Wisznice) oraz platformy startowe prowadzone przez Puławski Park Naukowo-Technologiczny (PPNT) i Polską Fundację Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego „OIC Poland” (OIC Poland). Ich przedmiotem było wsparcie postakceleratoryczne startupów oraz realizacja przedsięwzięć priorytetowych w zakresie medycyny cyfrowej i e-medycyny. W 2021 roku spotkaniem diagnostycznym rozpoczęto też działania w obszarze tematycznym bioaktywne składniki pochodzenia naturalnego, intensywnie rozwijane w 2022 roku. Przedmiotowe spotkanie miało charakter networkingowy i brały w nim udział startupy z platformy startowej Wschodni Akcelerator Biznesu animowanej przez PPNT, tworzące swoje produkty dla branży kosmetycznej. Pozostałe spotkania diagnostyczne dotyczyły badań w zakresie biogospodarki (spotkanie z przedstawicielami Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach) oraz innowacji w obszarze dystrybucji i produkcji żywności w formie kooperatyw (spotkanie z NGO działającym w tym zakresie). W 2021 roku pomimo przewagi działań przygotowawczych i diagnozujących realizowane były także działania włączające regionalnych interesariuszy w PPO, zrealizowano 2 fora innowacji w obszarze inteligentnej specjalizacji Zdrowe społeczeństwo: medycyna cyfrowa oraz turystyka. Podsumowując charakterystykę działań prowadzonych przez województwo lubelskie w 2021 roku w ramach PPO należy podkreślić, że dominującym obszarem tematycznym była medycyna cyfrowa, aczkolwiek zdecydowany potencjał rozwojowy zaczął ujawniać także obszar tematyczny bioaktywne składniki pochodzenia naturalnego. Dla tego obszaru w 2021 roku zrealizowano 2 spotkania przygotowujące współpracę międzynarodową z francuskim Regionem Centralnym Dolnej Loary. Jedno z nich, wizyta studyjna przedstawiciele Instytutu Le Studium w Lublinie angażowało do ww. współpracy lubelskie środowisko naukowe (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Politechnikę Lubelską, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie). Drugie spotkanie, zrealizowane w formule online, stanowiące bezpośrednie przygotowanie do misji naukowo-gospodarczej, oprócz przedstawiciele regionu partnerskiego (Instytut Le Studium, Klaster Cosmetic Valley, Agencja Rozwoju Regionalnego DevUp, Uniwersytet w Orleanie) oraz przedstawiciele lubelskich uczelni (UMCS, Uniwersytet

Medyczny w Lublinie, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie) angażowało także Puławski Park Naukowo-Technologiczny i startupy z branży kosmetycznej, czyli potencjalnych uczestników misji, która następnie została zorganizowana w 2022 roku. Wszelkie aktywności w zakresie PPO w województwie lubelskim wraz z informacjami na temat uczestników i efektów tego procesu odnotowywane były w uruchomionej i prowadzonej od 2021 roku bazie kooperacyjno-produktowej prowadzonej przez Lubelskie Centrum Badań nad Innowacyjnością (LCBI).

W 2022 roku działania w ramach PPO, wykazywały wyraźną koncentrację tematyczną na obszarze bioaktywnych substancji pochodzenia roślinnego. Kluczowym wydarzeniem dla aktywności regionalnych interesariuszy w tym zakresie była organizacja misji naukowo-gospodarczej w Regionie Centralnym Dolnej Loary, poprzedzona 2 spotkaniami przygotowawczymi. Efektem realizacji tej misji było trwale zaangażowanie we współpracę międzynarodową i sam proces PPO w obszarze bioaktywnych substancji pochodzenia roślinnego, przedstawicieli lubelskiego środowiska naukowego (UMCS, UM w Lublinie, UP w Lublinie), startupowego (startupy z branży kosmetycznej inkubowane przez platformę startową WAB) oraz instytucji otoczenia biznesu (PPNT). Punktem odniesienia dla działań rozwijających efekty ww. misji naukowo-gospodarczej było sformułowanie scenariusza *Zrównoważone wykorzystanie bioaktywnych substancji pochodzenia naturalnego w regionalnej gospodarce*, w oparciu o który w 2022 roku zrealizowano 3 spotkania animacyjne włączające regionalnych interesariuszy w proces badawczy (uczestnicy misji naukowo-gospodarczej), jak i bezpośrednie działania badawcze tj. ekspertyzę dziedzinową, której przedmiotem była analiza potencjału województwa lubelskiego w zakresie gospodarczego wykorzystania bioaktywnych substancji pochodzenia naturalnego i towarzyszący jej warsztat SmartLab. Działania te otwierają drogę do dalszych prac w ww. obszarze tematycznym, zorientowanych na opracowanie Business Technology Roadmap (BTR) i regionalnej agendy badawczo-wdrożeniowej. W 2022 roku realizowano także spotkania diagnostyczne służące identyfikacji kluczowych kierunków rozwoju naukowo-gospodarczego regionu. Zrealizowano w sumie 5 spotkań diagnostycznych, w tym 3 poświęcone tematyce bioaktywnych substancji pochodzenia naturalnego (spotkania z przedstawicielem Uniwersytetu Medycznego w Lublinie i UMCS), 1 spotkanie dotyczące fotoniki (spotkanie z przedstawicielem UMCS) oraz 1 w obszarze tematycznym medycyna cyfrowa (spotkanie z przedstawicielami Uniwersytetu Medycznego w Lublinie). W listopadzie 2022 r. w Murcji (Hiszpania) miało miejsce spotkanie podsumowujące działania projektu SCALE-UP (Program Interreg Europa) w ramach realizacji, którego Województwo Lubelskie podpisało dwa listy intencyjne (z Uniwersytetem Marii-Curie Skłodowskiej oraz Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie), w których strony zadeklarowały współpracę nad udoskonalaniem narzędzi transferu wiedzy i technologii do gospodarki w celu wsparcia koncentracji i siły MŚP.

Działania wspierające organizację ekosystemu innowacji

Działania systemowe wspierające organizację regionalnego ekosystemu innowacji w bieżącym okresie skupiły się na działaniach przygotowawczych, realizowanych w ramach procesu zarządzania RSI WL 2030 oraz wypełnianiu rekomendacji z *Analizy wąskich gardeł dyfuzji innowacji*, dotyczących optymalizacji procesu PPO prowadzonego przez Województwo Lubelskie.

Do najważniejszych działań przygotowawczych realizowanych w ramach procesu zarządzania RSI WL w latach 2021-2022 należy zaliczyć zakończoną w 2021 roku aktualizację Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego, prace nad operacjonalizacją modelu procesu przedsiębiorczego odkrywania oraz systemu monitoringu i ewaluacji RSI WL 2030, przeprowadzenie samooceny dotyczącej spełnienia przez Województwo Lubelskie warunku podstawowego dla Celu Polityki 1 *Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa* (7 kryteriów), a także działania w zakresie programowania wsparcia w programie Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach ww. celu, jako głównego instrumentu wdrażania RSI WL 2030. Działania te wymagały przeprowadzenia badań dziedzinowych i ewaluacyjnych, których efektem były następujące opracowania/raporty:

1. *Strategiczne kierunki rozwoju gospodarczego województwa lubelskiego w kontekście Regionalnej Strategii Innowacji*, EU-Consult, Lublin, styczeń 2021 r.,
2. *Metodyka i szacunkowe wielkości docelowe zaproponowanych wskaźników monitoringu i ewaluacji RSI Województwa Lubelskiego 2030*, prof. dr hab. M. Zastempowski, Lublin, styczeń 2021 r.,
3. *Ewaluacja ex-ante systemu wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego do 2030 roku*, Ecorys, Warszawa, listopad 2021r.,
4. *Szczegółowy Opis Systemu Monitoringu Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego 2030*, Monika Sochaczewska, Warszawa, kwiecień 2022 r.,
5. Raport z wypełnienia przez Województwo Lubelskie warunku podstawowego pn. Dobre zarządzanie krajową lub regionalną strategią inteligentnej specjalizacji w ramach Celu Polityki1 *Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej w ramach Polityki Spójności 2021-2027*, przyjęty Uchwałą nr CCXCIV/5180/2021 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 7 września 2021 r. – opracowanie własne.

Działania w zakresie zarządzania RSI WL prowadzone były w modelu ekspercko-partycypacyjnym. Dotyczy to przede wszystkim procesu aktualizacji Regionalnej Strategii Innowacji do opracowania, której zaangażowani byli wyłonieni w drodze postępowań PZP zewnętrzni eksperci, ale która była też konsultowana społecznie z szerokim gronem interesariuszy, ze szczególnym uwzględnieniem roli w tym procesie Rady ds. Innowacji skupiającej przedsiębiorców i przedstawicieli firm, organizacje okołobiznesowe, jednostki naukowo-badawcze, uczelnie wyższe, parki naukowo-technologiczne, organizacje pozarządowe, przedstawiciele administracji publicznej. Należy także podkreślić, że działania z zakresu zarządzania RIS3 w województwie lubelskim prowadzone były we współpracy z Ministerstwem Rozwoju i Technologii, Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej, Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości oraz innymi regionami. Dotyczy to w szczególności współpracy w ramach procesu oceny spełniania kryteriów warunku podstawowego dla CP1, organizacji przez Województwo Lubelskie Regionalnego Forum Inteligentnych Specjalizacji przy Konwencji Marszałków RP (IX 2022), udziału w spotkaniu Grupy Konsultacyjnej ds. Krajowej Inteligentnej Specjalizacji przy Ministerstwie Rozwoju i Technologii (X 2022) czy też bieżącej współpracy w zakresie zasilania danymi regionalnymi narzędzia SmartRadar oraz dyskusji na temat jego dostosowania do potrzeb monitorowania inteligentnych specjalizacji zarówno na poziomie krajowym, jak

i regionalnym (XI 2022). W zakres ten wpisuje się także spotkanie z Bankiem Światowym dotyczące wypracowaniu dobrych praktyk dla Komisji Europejskiej - przykład współpracy Województwa Lubelskiego w ramach Wspólnego Przedsięwzięcia z NCBR pn. *Lubelska wyżyna technologicji fotonicznych* (XI 2022).

Działania optymalizujące proces przedsiębiorczego odkrywania dotyczyły następujących zagadnień:

- a) transferu wiedzy i technologii w ramach ekosystemu innowacji (prace nad funkcjonalnościami narzędzia Pilot Technologiczny podnoszącymi efektywność współpracy nauka-biznes, narzędzie opracowane zostało przez zespół Lubelskiego Centrum Badań nad Innowacyjnością w ramach programu Gov_Lab realizowanego przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości),
- b) procesu monitoringu PPO (zwiększenie udziału danych jakościowych w procesie monitorowania poprzez takie narzędzia jak Fora innowacji czy Baza kooperacyjno-produktowa),
- c) profesjonalizacji procesu badawczego w ramach PPO (wykorzystanie formuły warsztatów SmartLab),
- d) umiędzynarodowienia procesu PPO (misje naukowo-gospodarcze, networking w ramach sieci ERRIN, partnerstwa tematyczne).

W roku 2021 zorganizowano łącznie 14 warsztatów wspierających rozwój regionalnego ekosystemu innowacji, poruszających ww. zagadnienia, w których uczestniczyli zarówno przedstawiciele środowiska naukowego (Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, KUL, UMCS, Politechnika Lubelska), instytucji otoczenia biznesu (PPNT, OIC Poland) jak i środowiska startupowego (startupy inkubowane w ramach platform startowych UNICORN i Wschodni Akcelerator Biznesu). Warsztaty te koncentrowały się głównie na opracowaniu narzędzi wspierających transfer wiedzy i technologii (Pilot Technologiczny) oraz wsparciu postakceleracyjnym startupów i umiędzynarodowieniu współpracy naukowej (internacjonalizacja szkół doktorskich). Nieco inny charakter miały działania wspierające rozwój ekosystemu innowacji województwa lubelskiego w 2022 r. Podobnie jak działania bezpośrednio realizowane w ramach PPO miały one swoją orientację tematyczną i koncentrowały się na wspieraniu rozwoju scenariusza *Zrównoważone wykorzystanie bioaktywnych substancji pochodzenia naturalnego w regionalnej gospodarce*. Wsparcie to zorientowane było na utworzenie klastra w obszarze substancji bioaktywnych, umiędzynaradawianie PPO z wykorzystaniem sieci ERRIN oraz opracowywanie projektów rozwijających narzędzia PPO, takie jak fora innowacji, obserwatorium, sieci tematyczne. W ramach działań zmierzających do utworzenia klastra w obszarze substancji bioaktywnych zorganizowano 3 spotkania z PPNT, potencjalnym koordynatorem klastra, w tym jedno z przedstawicielem Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy”. Województwo Lubelskie w celu wzmocnienia działań w tym zakresie przystąpiło także do sieci tematycznej GO4Cosmetics w ramach platformy S3. Prace nad projektami rozwijającymi narzędzia PPO dotyczyły programu Horyzont (3 spotkania konsorcjum projektowego), programu Interreg Central Europe (5 spotkań konsorcjum projektowego), Strategicznego Programu Badań Naukowych i Prac Rozwojowych *Społeczny i gospodarczy rozwój Polski w warunkach globalizujących się rynków*-GOSPOSTRATEG (3 spotkania konsorcjum projektowego), akcji *COST-European*

Cooperation in Science and Technology (2 spotkania koncepcyjne z przedstawicielami UMCS i UP w Lublinie). Prowadzona była także stała współpraca w ramach realizowanego przez Lubelski Park Naukowo-Technologiczny projektu *Start Easy* (Interreg Europe) zrzeszającego instytucje, organizacje i podmioty zajmujące się wspieraniem przedsiębiorczości, innowacji i finansowaniem rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw oraz startupów (III, IV, VII 2022).

PODSUMOWANIE

Raport monitoringowy 2022 Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego do 2030 roku, obejmujący dane na dzień 30 listopada 2022 r., przygotowany został w Oddziale Lubelskie Centrum Badań nad Innowacyjnością w Departamencie Gospodarki i Wspierania Przedsiębiorczości Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie. Opracowując przedmiotowy *Raport monitoringowy*, będący pierwszym tego typu raportem w ramach zaktualizowanej RSI WL 2030 przyjęto, że jest to dokument stricte sprawozdawczy z osiągniętych dotychczas wartości wskaźników ilościowych określonych w strategii oraz wskaźników jakościowych/działań merytorycznych realizowanych w tym okresie w ramach wdrażania RSI WL 2030. Przedstawione wartości wskaźników ilościowych, mierzących stopień realizacji celów zapisanych w *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego do 2030 roku*, pochodzą przede wszystkim ze statystyki publicznej (Bank Danych Lokalnych, GUS). Na potrzeby pomiaru wskaźników dotyczących eksportu dokonano zakupu danych z Izby Administracji Skarbowej w Warszawie. Podkreślenia wymaga fakt, że ze względu na brak aktualnie możliwości pozyskania danych wskaźników w podziale na regionalne obszary inteligentnych specjalizacji (potrzeba opracowania nowego systemu, który pozwoli na identyfikację i powiązanie nowych obszarów inteligentnych specjalizacji ze statystyką publiczną GUS) raport nie może w pełni prezentować wszystkich zjawisk i działań prowadzonych na rzecz realizacji strategii.

Monitoring inteligentnych specjalizacji województwa lubelskiego, w formie cyklicznych raportów monitoringowych służyć będzie przede wszystkim, dostarczaniu bieżących informacji władzom województwa oraz wszystkim interesariuszom na temat wdrażania RSI WL 2030 i postępu w osiąganiu jej celów. Tym samym, raporty monitoringowe będą corocznie przedkładane pod obrady Zarządu Województwa Lubelskiego oraz prezentowane Radzie ds. Innowacji, zrzeszającej przedstawicieli środowisk gospodarczych, naukowych, administracji publicznej oraz społeczeństwa obywatelskiego, a także udostępniane wszystkim zainteresowanym za pośrednictwem strony internetowej urzędu.

System monitorowania będzie w dalszym ciągu rozwijany i doprecyzowany z uwzględnieniem m.in. rekomendacji płynących z dotychczas przeprowadzonych badań/analiz, w tym badania ewaluacyjnego pn. *Ewaluacja ex-ante systemu wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego do 2030 roku* oraz raportu eksperta zewnętrznego Pani Moniki Sochaczewskiej *Szczegółowy opis Systemu Monitoringu Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego 2030*. Zasadniczy wpływ na monitorowanie RIS WL 2030 będzie mieć również Program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. Całościowe założenia dotyczące monitorowania RSI WL 2030 zostaną zebrane i przedstawione w odrębnym dokumencie pn. *System monitoringu Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego do 2030 roku* po rozstrzygnięciu wszystkich kluczowych kwestii w tym zakresie.

Realizacja RSI WL 2030, oprócz ciągłego monitoringu, będzie podlegać ocenie dokonywanej przez zewnętrznych ewaluatorów, w terminach określonych w zaktualizowanej Strategii, tj. w latach 2027 (ewaluacja mid-term) i 2031 (ewaluacja ex-post).